

NOVADNIEKS

● OTRDIENA, 2004. GADA 22. JŪNIJS

● Nr. 47 (7454)

● Cena mazumtirdzniecībā Ls 0,26

Saules ceļš gar Jāņa māju un rudzu lauku

Šalīs rudziedu putekšņu putenis virs lauka ir aina, kas visvairāk iepriecina saimniecības «Ozoli Gribinānos» pašnieku. Tas ir putenis, kas sola ienākumus. Vai rudzi šoreiz labi ziedējuši, vērtē Jānis Griboniks (no labās), viņa sieva Anna un dēls Guntis.

Uz Jāņiem un citiem lieliem svētkiem Griboniku mājās tiek cepta maize no pašu audzētiem rudziem. Anna pašas cepto maizi liks galdā arī rītvakar. Rudzu audzētājs Jānis savā goda dienā to ir nopelnījis.

Materiālu lasiet 3. lappusē.

Smilgas zied zelta skarām,
Dziesmas kā apiņi stīgo,
Vasaras saulgriežu varā
Latvija pošas līgot.

Ar jāņuzālēm, ozolu vainagiem un skanīgām dziesmām ikvienā lauku sētā, pilsētas mājā
ienāk latviešu tradicionālie svētki — Līgo!

Ne mielasta bagātība pušķo tos, bet dzirkstošās līgo dziesmas, kas jau no seniem laikiem
bijušas par aizdaru vienkāršam alus malkam, miežu plācenim un siera gabaliņam.

Šis vakars pieder katra mūsu sirdij un garam.

Priecīgus Līgo svētkus!

Sveicam visas rajonā dzīvojošās Līgas un visus Jāņus!

Preiļu rajona padome

Kad papardes uziedz bez ziediem,
Kad puīši kā negudri dzied,
Tad Jāņu puķes uz kalniem
Sāk pulcēties vienuviet.

Smelt saujām vasaras
krāšņumu, reibt no vīstošu
jāņzāļu smaržas un pielīgot
savu sētu, apkaimi, novadu ar
gaišo domu tiro enerģiju —
visiem Līvānu novada un
Preiļu rajona ļaudīm vēl
Līvānu novada dome.

Ar skanīgu līgo
lai Jāņu nakts dzied.
Lai uguns uz sauli,
uz vasaru iet!

Ar skanīgo līgo lai Jāņunakts
dzied pagasta Jāņiem un
Līgām, priecīgus Līgo svētkus
visiem Saunas pagasta
iedzīvotājiem.

Līgo saule, līgo bite
Pa lielo tīrumiņu,
Saule — sienu kaltēdama,
Bite — ziedus lasīdama.
LĪGO, LĪGO!

Priecīgus vasaras saulgriežus
un raženu vasaru visiem novēl
Riebiņu pagasta padome.

Visas zāles izziedēja,
Papardīte vien nezied;
Papardīte Dieva zāle,
Tā ziedēja Jāņu nakti.

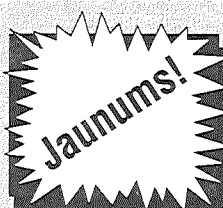
Apsveicam visus Aglonas
pagasta iedzīvotājus Līgo
svētkos, īpaši jautru līgošanu
novēlam Aglonas pagasta 10
Līgām un 103 Jāņiem!
Aglonas pagasta padome

LASĪTĀJU IEVĒRĪBAI!

Laikraksta nākamais numurs
iznāks otrdien, 29. jūnijā.

28. jūnijā sludinājumus un reklāmu 29. jūnija
laikraksta numuram varēs iesniegt
līdz plkst.12.00.

● REKLĀMA

Linoleja flīzes un lamināts

*paklāji, * grīdas segumi, *linolejs

Pārdodam uz nomaksu.

Grīdas segumu veikals

"REINIS"

Rīgas ielā 180, Jēkabpils
Tālr. 5236883
Arodu ielā 15, Daugavpils
Tālr. 5435440

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Černajs: jāievieš sankcijas pret pašvaldībām par nepilnīgiem gada pārskatiem

Valsts kontrolieris Raits Černajs uzskata, ka nepieciešams ieviest sankcijas pret tām pašvaldībām, kurām Valsts kontrole (VK) sniegusi negatīvus atzinumus vai kurām VK atteikusies sniegt atzinumus. VK šogad izskatījis 562 pašvaldību 2003. gada pārskatus. Izskatot tos un ņemot vērā zvērīnātu revidentu sniegtos atzinumus, Pašvaldību revīzijas departamenta kolēģija atteikusi sniegt atzinumu divām pašvaldībām, kā arī sniegusi negatīvus atzinumus četrām pašvaldībām. Zvērināti revidenti atteikušies sniegt atzinumu par Balvu rajona Krišjāņu pagasta padomes un Jelgavas rajona Ozolnieku novada domes gada pārskatiem. Pašvaldību revīzijas departamenta kolēģija nolēma atteikties sniegt atzinumu par Balvu rajona Krišjāņu pagasta padomes gada pārskatu, bet atzinumu par Jelgavas rajona Ozolnieku novada domes gada pārskatu sniegt pēc VK revīzijas veikšanas. Negatīvi atzinumi sniegti Limbažu rajona Umurgas pagasta padomei, Kuldīgas rajona Rendas pagasta padomei, Krāslavas rajona Andrupenes pagasta padomei un Krāslavas rajona Bērziņu pagasta padomei. Bez piezīmēm atzinumi tiks sniegti 451 pašvaldībai, bet 105 atzinumi par gada pārskatu tiks sniegti ar piezīmēm. Černajs atzina, ka kopumā pašvaldību pārskati ir uzlabojušies, jo, piemēram, pirms četriem gadiem pusei pašvaldību par pārskatiem tika izteiktas piezīmes, kā arī tika sniegts daudz vairāk negatīvu atzinumu.

Piecus VID darbiniekus aiztur par kukuļošanu

Valsts ieņēmumu dienesta Finanšu policijas darbinieki 18. jūnijā aizdomās par kukuļošanu aizturējuši piecus dienesta darbiniekus. Aizdomās par kukuļošanu, kuras mērķis bijis panākt audita laikā papildus budžetā aprēķinātās nodokļu summas samazināšanu, aizturēti arī divi uzņēmēji. Viens patlaban aizturētais uzņēmējs ar cita uzņēmēja starpniecību devis kukuli VID darbiniekiem. Trīs no pieciem kukuļdošanas lietā iesaistītajiem VID darbiniekiem darbojušies kā starpnieki, divi kā galvenie kukuļa saņēmēji un audita veicēji, aģentūru LETA informēja VID Komunikāciju nodaļas vadītāja Agnese Grīnberga. Izmeklēšanas interesēs VID nesniedz informāciju ne par piedāvātās naudas summas apmēru, ne par papildus budžetā maksājamās summas apmēru un to, par cik šo summu bijis plānots samazināt. Grīnberga informēja, ka šobrīd tiek lemts jāautājums par lietas skatīšanu arī pēc Krimināllikuma 318. panta par dienesta stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu.

Lai nelīst tur, kur līgosi tu!

Lai gan šonedēļ laiks kļūs siltāks un arī svētku dienas būs saulainas un īsti vasarīgas, bez īslaicīga lietūs Jāņos tomēr neiztiks. Nepastāvīgs un lietains laiks gaidāms pirmdien un otrdien, kad gaisa temperatūra būs no +18 līdz +22 grādiem, bet austrumu rajonos — līdz +24 grādiem. Nākamajās dienās saules būs vairāk. Zāļu dienu sagaidīsim ar siltu un patiesi vasarīgu laiku, bet Jāņos, kā tas bieži gadās, īslaicīgi līs. Gaisa temperatūra 23. jūnijā naktī būs +5, +10 grādi, dienā +19, +24 grādi, 24. jūnijā naktī +9, +14, dienā +20, +25 grādi. Nedēļas nogalē laiks būs saulains un mēreni silts, gaisa temperatūra naktī būs +8, +13, bet dienā +17, +22 grādi.

Un vēl, laba ziņa. 21. jūnijā plkst. 3.58 sākas astronomiskā vasara.

Ziņas sagatavoja T.Elste

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «Novadnieks. Redakcija».

Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 1-53-07056, mob. tel. 9410288 (redaktorei),

1-53-07057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

1-53-07058, 1-53-07059 (žurnālistiem). Fakss 1-53-07057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo

redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales drukā» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī
(otrdien, piektdien).

INFORMĀCIJA

Jāņu sveiciens lauksaimniekiem no Lauku atbalsta dienesta inspektoriem!

Jau pēc Ligo svētkiem Preiļu rajona lauksaimnieki savās sētās var gaidīt ierodamies tumši zilās formās ģērbtus Lauku atbalsta dienesta (LAD) Dienvidlatgales reģionālās lauksaimniecības pārvaldes darbiniekus. Atbilstoši noteikumiem viņi veiks platībatkarīgā atbalsta pieteikuma datu pārbaudi uz vietas, lai pārliecinātos, vai pieteikumā norādītā informācija atbilst faktiskajam stāvoklim saimniecībā.

Kā informē LAD Dienvidlatgales reģionālās lauksaimniecības pārvaldes zemes un ūdens resursu daļas vadītājs Jānis Sirmāis, fizisko kontroli pārvaldes teritorijā — Preiļu, Daugavpils un Krāslavas rajonā — veiks 18 inspektori. Viņu uzdevums būs pārbaudīt, vai pieteikumā norādītā informācija atbilst patiesībai, tas ir, vai laukos iesētas tās kultūras, kas bija norādītas pieteikumos, vai ir attiecīgā lauku platība.

— Noteikumi paredz, ka tiks apsekots noteikts skaits saimniecību — aptuveni pieci procenti no to kopskaita. Tā kā fiziskā kontrole notiks

● Dienvidlatgales reģionālās lauksaimniecības pārvaldes zemes un ūdens resursu daļas inspektori Alberts Veigulis un Jāzeps Zalāns demonstrē jaunus formas tērpus un savu galveno darba rīku — diferencionālo globālās pozicionēšanas sistēmas uztvērēju. Viņi aicina zemes apsaimniekotājus un potenciālos atbalsta saņēmējus izturēties pret inspektoriem ar sapratni, nesarežģīt un nekavēt fiziskās kontroles procesu. Foto: M.Rukosujevs

vairākos posmos, pašlaik jau ir zināmas saimniecības (mazliet vairāk kā 100 Dienvidlatgales reģionā), kurās inspektori ieradīsies jau tuvākajā laikā, — stāsta Jānis Sirmāis. — Pieteikumu atlasī uz

fizisko kontroli veic datorizētā sistēma. Reģionālās lauksaimniecības pārvaldes darbinieki ieradīsies saimniecībā, ne ātrāk kā 48 stundas pirms kontroles veikšanas brīdinot saimniekus.

Inspektoriem būs formas tērpi, identifikācijas kartes un dienesta apliecības. Mērījumi tiks veikti ar speciālu ierīci — diferencionālo globālās pozicionēšanas sistēmas uztvērēju.

Kontroles laikā kopā ar inspektoriem saimniecības īpašnieks vai tā pārstāvis sekos līdz mērījumiem, bet pēc tam varēs iepazīties ar kontroles ziņojumā ierakstīto informāciju, varēs pievienot savas piezīmes. Ziņojums īpašniekam būs jāparaksta, tā apliecinot savu klātbūtni kontroles laikā. Ja fiziskās kontroles laiks tika atklāti pārkāpumi, saimniecības īpašnieks saņems kontroles ziņojuma kopiju. Jāzina, ka fizisko kontroli inspektori var veikt arī bez zemes apsaimniekotāja klātbūtnes.

Ja saimniecības īpašnieks neļauj veikt fizisko kontroli vai to citādi aizkavē, tiek zaudētas tiesības saņemt atbalstu.

Tā kā saimniecību saraksti fiziskās kontroles veikšanai tiks pakāpeniski papildināti, inspektori strādās līdz 1. oktobrim.

L.Kirillova

Visām Preiļu rajona pašvaldībām piešķirts īpaši atbalstāmā reģiona statuss

Preiļu rajons ir vienīgais Latgalē, kur visām pašvaldībām piešķirts īpaši atbalstāmā reģiona statuss. Tas būs spēkā no šī gada 27. jūnija līdz 2006. gada 31. decembrim. Pavisam Latgalē šis statuss piešķirts 120 pagastiem un novadiem.

Kā «Novadnieku» informēja Preiļu rajona padomes attīstības plānošanas nodaļas vadītājas vietniece Irēna Šaitere, ideja par īpaša atbalsta nepieciešamību pašvaldībām radās 1997. gadā Latgales rajonos, jo sarežģītā situācijā bija ne tikai uzņēmēji, bet arī pašvaldības. Sarunās ar Ekonomikas ministriju arī tika izlemts, ka valsts varētu sniegt

palīdzību atsevišķos pagastos un novados, kur ekonomiskā situācija ir visgrūtākā.

— Vispirms apzinājām vietējos uzņēmējus, kādas ir viņu idejas biznesa attīstībai, vai viņi vēlas izmantot jauno statusu. Vēlēšanos rakstīt projektus atbalsta saņemšanai izteica 170 Preiļu rajona uzņēmēji, — stāsta I.Šaitere. — Tika izstrādāta pirmā īpaši atbalstāmā reģiona attīstības programma. Pirmo reizi īpaši atbalstāmās teritorijas tika noteiktas 1997. gadā.

Sākotnējā neticība jaunajai idejai pamazām tika pārvarēta. Pašlaik ar Reģionālo fondu Preiļu rajonā noslēgti 185 līgumi par projektiem, ko izstrādājuši gan atsevišķi uzņēmēji, gan pagastu pado-

mes un novadu domes. Piemēram, SIA «Daugulis un partneri», akciju sabiedrība «Preiļu siers», individuālais uzņēmums «Pārsla», Preiļu novada dome un citi izstrādājuši vairākus projektus un saņēmuši atbalstu aizņēmumu kredītprocentu atmaksai.

Kā informēja I.Šaitere, potenciālo īpaši atbalstāmo teritoriju noteikšanai Latgales reģionā tika izmantoti vairāki kritēriji — teritorijas attīstības indekss, iesniegto projektu skaits Reģionālajā fondā laikā no 1998. līdz 2004. gadam, plānotie projekti no 2004. līdz 2006. gadam, uzņēmumu attīstības prioritātes, izstrādātā attīstības programma.

Paredzēts, ka projektu ie-

sniedzēji no tām pašvaldībām, kurām piešķirts īpaši atbalstāmās teritorijas statuss, varēs saņemt grantu jeb dāvinājumu pamatlīdzekļu iegādei līdz 80 000 latu. Rūpniecības un tūrisma nozares projekti varēs pretendēt uz bankās ņemto aizdevumu kredītprocentu atmaksu. I.Šaitere uzsvēra, ka daudz singrāki nosacījumi būs jāpilda pretendentiem, kuri vēlies saņemt kredītprocentu atmaksu. Atbilstoši Eiropas Savienības prasībām no projekta kopējām izmaksām 88 procentiem jābūt pašu uzņēmēju ieguldījumam. Netiks atbalstīti projekti lauksaimniecības un transporta nozarēs.

L.Kirillova

Noteikumi par apgādes nosacījumiem, normām un kārtību, kādā nodrošināmi karavīri

Ministru kabineta sēdē 15. jūnijā pieņēma noteikumus «Grozījums Ministru kabineta 2003. gada 16. septembra noteikumos nr. 519 «Noteikumi par apgādes nosacījumiem, normām un kārtību, kādā karavīri nodrošināmi ar finanšu un materiāltehniska-

jiem līdzekļiem».

Saskaņā ar noteikumiem Aizsardzības ministrija katru gadu pārskata uzturdevas vērtību un nosaka to, ņemot vērā produktu cenas maiņu. Pamatojoties uz Centrālās statistikas pārvaldes un Finanšu ministrijas sniegto informā-

ciju par pārtikas produktu vidējām cenām un prognozējamo vidējā cenu līmeņa pieaugumu 2004. un 2005. gadā, ir pārskatīta un noteikta jauna uzturdevu vērtība.

Grozījums nosaka šādu uzturdevas vērtības kompensāciju: par dienas uzturdevu

nr. 1 — 2,20 latu; par dienas uzturdevu nr. 2 (sausā uztura dienas deva) — 2,64 latu; par dienas papildu uzturdevu nr. 1 — 0,25 latu; par dienas papildu uzturdevu nr. 2 — 0,82 latu.

Noteikumi stājas spēkā no 2004. gada 1. jūlija.

DZĪVE LAUKOS

Saules ceļš gar Jāņa māju un rudzu lauku

Zemnieka lepnums – moderna tehnika

Ir divas lietas, kas Jāņu priekšvakarā visvairāk ieliksmo Saunas pagasta zemnieku saimniecības «Ozoli Gribinānos» īpašnieka Jāņa Gribonika sirdi. Tāpēc vispirms tiksanos ar žurnālistiem zemnieks norunā mehāniskajās darbnīcās, kur ar lepnumu izrāda jauno tehnikas parka papildinājumu – skaistuli, jaudīgo traktoru «Valtra 180». Pludlīnijas, pelēkas un sarkanas krāsas sakopojums, 190 zirgspēku jauda, kabīnē iekārtas, kas ļauj sekot tam, cik jau ir uzarts, cik degvielas iztērēts, cik vēl palicis, kad jāveic apkope. Viss pateikts priekšā.

Saimniecībā gan ir vēl jaudīgāka tehnika – «K-150» ar 300 zirgspēkiem. Tas ir kā lācis, pagrieziet nevar un arī rēc, joko zemnieks par Krievijā tapušo milzeni. Ar to pa ceļu drīz nevarēsot braukt, jo pārsniedz normatīvos paredzētos gabarītus. Arī citā ziņā prasības pret lauksaimniecības tehniku pieaug, tāpēc Jānis laikus sācis lūkoties pēc moderna traktora. Jaunais pret veco esot kā diena pret nakti.

Patlaban komplektā ar traktoru var aplūkot arī sējmašīnu, kas pie zemnieka atrodas izmēģināšanai un reklāmas nolūkos. Ar to reizē var sēt minerālmēsļus, graudus un āboliņu. Tās nebūt nav visas funkcijas, kas sējmašīnai pa spēkam. Ja tūrumā auguši rudzi vai mieži, tad pirms sēšanas augsne jāuzzar. Sējmašīnai pievienoti agregāti, kas zemi sašķēlē, sairina. Tai pievienotas arī šūces, lauka pievērļi. Ar to var strādāt pa labi koptu, līdzīgi noplanētu zemi. Lielākoties Griboniku saimniecība no tādas arī sastāv. Laika gaitā arī no jauna iepirkts, nelielā mērogā gabalus zemnieks nolīdzina un sakopj. Tāpēc sagatavojis un iesniedzis projektu strukturālo fondu atbalstam šādas sējmašīnas iegādei.

Ar tikpat lielu aizrautību Jānis stāsta par moderno maiņpērsējarklu, kas jau piedzīvojis pirmo praksi zemnieka tūrumos. Viņš apglauza katru lemesī, skaidrodams, kā tie spēj pagriezties, pacelties augstāk vai sagriezties slīpāk, kad aršanas gaitā saskaras ar šķērslī – zemē iegrimušu akmeni vai ko citu. Vagas galā traktors apgriežas atpakaļgaitai, bet arklus rindas maina pozīcijas. Nav jābrauc uz tūruma otru malu, nav

izarvagu un saarvagu, jo velēnas gulst līdzīgi un vienmērīgi kā valdziņi uz adāmadatas. Arklis sagādāts ar SAPARD programmas atbalstu.

Labs arklis – zemnieka labākais palīgs. Daudz rudzu noziedējis no tā pirmā vienlemeša, zirga vilktā arkla, kuru noturēt mācīja tēvs. Viņš bija labākais skolotājs visās lauku gudrībās. Jānis joprojām atceras, ka pirmo reizi tēvu liela cilvēka darbos aizvietojis uz zirgvilkmes plaujmašīnas. Palaidis tēvu paēst pusdienas, bet pats, mazs pirmklasnieciņš, uzņēmies zirgu un plaujmašīnas vadību.

Tagad Jānis sapņo par modernu ārzemju kombainu līdzšinējā vietā.

Banku reklamētā un īstenā palīdzība

Zemnieks nejutās apmierināts ar banku plaši reklamēto un daudzdzināto palīdzību, kura īstenībā nav nedz pretimnākoša, nedz atbalstoša. Pat visai vērienīgi aizdevumi tiek piešķirti uz īsu termiņu. Uz gadiem četriem, kam sekošot pagarinājums vēl uz diviem gadiem, un pēc tam dotas cerības uz pagarināšanu. Tās liek dzīvot bailēs, ka banka zemnieku var iznīcināt. Nav tādas drošības kā ārzemju lauksaimniekam, kurš zina, ka aizdevums jāatmaksā 10 – 20 gadu laikā. Arī latviešu zemnieki priecātos, ja aizdevuma atmaksāšanai būtu noteikts ilgāks laiks.

Vairāku gadu gaitā saimniecība spējusi iztikt bez kredīta. Kad sāka parādīties SAPARD programmas, iespējas pieteikties uz strukturālajiem fondiem, zemnieks sadūšojās sadarbībai ar bankām.

Tāču šos sakarus zemnieks atzīst par riskantiem. Jau pirmajā aizdevuma gadā viņam jāatmaksā 7000 latu. Lauksaimniecība ir nozare, kura pilnīgi atkarīga no dabas apstākļiem, gada sākumā nav prognozējams, cik liela būs un vai vispār būs peļņa. Īpaši šogad, kad saimniecība spēcīgi izjutusi elektroenerģijas, degvielu, minerālmēsļu, augu aizsardzības līdzekļu cenu celšanos. Par minerālmēsliem tagad jāmaksā divreiz dārgāk, par degvielu – gandrīz divtik.

Tajā pašā laikā piena iepirkuma cena, kas pavasarī bija samērā augsta, vasaras sākumā kritusies. Piena ražošana šajā saimniecībā ir kā palīgnozare, kas regulāri dod

● Jānis Griboniks zemnieku saimniecības lepnuma – jaudīgā «Valtra» vadīšanu ir izmēģinājis pats un uzticējies arī dēlam Arnim. Foto: M.Rukosujevs

ienākumus skaidras naudas veidā. Ganāmpulks ir Jāņa sievas Annas pārziņā. Par mūsu produkciju neviens negrasās maksāt vairāk. Pat otrādi, — piena pārstrādātāji kā vien varot cenšas pastiept garumā atmaksas termiņu, sarūgtinājumu pauz zemnieks.

Labā zemē labi rudzi

Otrs lielākais zemnieka lepnums ir labi sakoptā zeme un spēcīgi sazaļojušo rudzu lauki.

Dienā, kad apmeklējām saimniecību «Ozoli Gribinānos», tā kārtējo reizi bija paplašinājies. Jānis Griboniks bija nokārtojis ar 18 hektārus liela zemes gabalu pirkšanu saistītus darījumus. Tagad viņam pieder 218 hektāri. Vēl 100 hektāri tiek nomāti. Arī patlaban tiek gatavoti dokumenti papildus zemes pirkšanai. Lai jaudīgās tehnikas iegāde atmaksātos, tai vajadzīgi plašumi, kur izvērsties.

Saimniecība dibināta 1989. gadā un šogad var atskatīties uz 15 darbības gadiem. Iesācis ar tēvam piederošajiem 13,5 zemes hektāriem. Jānis pats braucis uz Minsku un Saransku pirkt traktoros.

Saimniekošanas attīstību turpinājis pakāpeniski un apdomīgi. Mēs, latgalieši, esam piesardzīgi, viņš saka par sevi, atskatoties uz pirmajiem gadiem. Neriskējam uzņemties pārdrošas saistības, bailojamies izputēt.

218 hektārus lielās saimniecības galvenā nozare ir graudkopība. Lielākās platības tiek atvēlētas rudziem. Zemnieka sadarbības partneri ir spirta ražotāji Kalsnavā un maizes cepēji Daugavpilī. Jānis ir apsvēris arī iespēju par savas maizes ceptuves ierīkošanu, jo zemniekiem daudz izdevīgāk produkciju realizēšanai sagatavot savā saimniecībā, nevis laist cauri garajai pircēju un pārpirceju rindai.

Savukārt zemnieku kooperēšanās šaipusē pagaidām vēl ir tāda

lieta, kas nesanāk. Jānis atceras rūgto pieredzi ar kalti, kura pēc kolhoza likvidācijas bija nonākusi kopīgā īpašumā vairākām personām. Viss bija labi, kamēr agregāti nesāka bojāties, bet telpas prasīties remonta. Jāņa aicinājumiem samesties ar naudu vai materiāliem neatradās dzirdīgas ausis, un faktiski partneri arī nebija maksātspējīgi. Tāpēc kopīga kaltes apsaimniekošana beidzās ar to, ka Jānis Griboniks viens pats to pamazām izpirka.

Labos gados izdodas iegūt no hektāra pa 40 centneriem graudu. Kāda raža būs šogad? Jānis ir apsekojis tūrumus un ar bažām stāsta, ka vārvas vietām ir skāris sals. Arī ziedēšanas laikā lietus un aukstais vējš kaitējis. Vārvas var neapputeksnēties, palikt tukšiem graudiem.

Saimniecībā audzē arī miežus, vasaras kviešus, auzas. Lai pamainītu augu seku, — sēj arī āboliņu sēklai. Graudu audzēšanai saņemti visi attiecīgie sertifikāti, tāpat arī kaltes darbam. Tagad jāgatavojas kaltes atzišanai.

Zemnieku saimniecība pēc vienošanās sniedz arī pakalpojumus pagastiem ceļu tīrīšanā ziemā, vasarā applauj ceļmalas.

Dēli un ozoli

Jāņa un viņa sievas Annas lepnums ir arī trīs dēli, kas nu jau izauguši un meklē savu vietu dzīvē. Vecākais, Arnis, izvēlējis vides inženiera specialitāti, studē Rēzeknes augstskolā. Pirms tam Višķos apgūts mehāniķa amats. Tēva pirmais palīgs visos darbos, kas saistīti ar tehniku.

Jaunākajam dēlam arī dots vārds Jānis. Šoreiz viņš ligotāju pulkā tēva mājās nebūs. Jānis valodas apgūšanas nolūkā, paraudzīties, kā dzīvo pasaulē, un pārbaudīt sevi, devies uz Angliju. Arī viņš uzsācis studijas Rēzeknes augstskolā. Tagad iekārtojies darbā mil-

zīga apmēra dārzenu audzēšanas saimniecībā pie Londonas.

Pa mājām kopā ar vecākiem patlaban saimnieko vidējais dēls Guntis. Oficiāli bezdarbnieka statusā, jo pēc absolvētās ugunsdzēsēju skolas, Preiļos šajā arodā darbs nav atradies. Taču tēva saimniecībā darāmā ir tik daudz, ka spēj tikai tikt galā. Guntis ir apguvis arī atslēdznieka amatu, tāpēc bojājumu novēršana saimniecības tehnikai ir viņa pārziņā. Nupat izjaucis un salabojis traktora starteri.

Visi prot saimniekot un visus zemes kopšanas darbus, par dēliem prieku neslēpj tēvs. Puiši neviena darba nebaidās. Tāpēc algots darbaspēks šajā saimniecībā vajadzīgs tikai labības novākšanas sezonas laikā.

Annai savukārt tikusi lielā atbildība par piecu vīriešu paēdināšanu un tūriem krekliem. Trīs dēli, vīrs un pašas slimais, gultai piesaistītais tēvs ar pateicību novērtē viņas rūpes. Reizēm viņa uzņemas visu atbildību par lielo saimniecību, kad Jānim ir jādodas veikt zemessarga pienākumus. Zemessardzē viņš darbojas kopš pirmās tās pastāvēšanas dienas.

Jānis ir saskaņojis, ka visos viņa zemes gabalos kopā aug 15 ozoli. Tūrumu rotai, pašam par prieku. Latviešu zemniekiem vienmēr bijusi dzejnieka dvēsele, harmoniski ar savu darbu papildinot norises dabā. Saule vasaras saulgriežos iet pa ceļu gar šo Jāņu mājām. Vienā ceļa galā Zāļu vakarā noriet, otrā galā to rītā redz uzlecam.

Saulītes pavadišanai un sagaidīšanai gada isākajā naksnīņā Jāņa Gribonika mājās darbi tiks likti pie malas. Līgotāji sanāks ar vainagiem, saimnieks nesis krūzi ar pašdarītu alutiņu, saimniece tiks galdā sieru un maizi, dēli kurinās ugunsgrūdu.

L.Rancāne

DZIEDĀSIM ŠO NAKSNIŅU, LAI SKAN VISA PASAULĪTE

* Ko dzied jāņuzāļu lasītājas un vainagu pinējas

Jānīšs brauca katru gadu,
Atved zāļu vezumiņu,
Še saujiņa, te saujiņa,
Lai zied visa pasaulīte.

Jānīšam pavaicāju,
Kādu zāli pirmo rauti,
Rauj pa priekšu buldurjāni,
Pēc sarkano āboliņu.

Veda mani zālītēs,
Es zālīšu nepazīnu,
Es noplūcu griķu druvu,
Par ābolu domādama.

Eita, meitas, zālītēs,
Vediet mani mazāko!
Jūs zālīšu plūcējiņas,
Es rasiņas bridējiņa.

Plavas mazās naktslampiņas

N.Grickus zīm.

Lai ieraudzītu jāntārpiņu, Jāņu nakti jāaiziet

nostāk no ugunsкура, no automašīnu starmešiem, no svētku raķetēm un spožām lāpām. Tikai pilnīgā tumsā iespējams taču malā, vai ejot papardēs – mežmalā – zālē ieraudzīt spīguļojošus punktiņus – jāntārpiņus. Kāpēc mazajam kukaiņim dots Jāņa vārds? Droši vien tādēļ, ka visvairāk tas ieraugāms vasarā ap Jāņu laiku, kad zāle vēl ir neplauta, laiks pieturas silts. Vasaras isāko nakti liģotāji pavada dabā, un, acimredzot, mazo plavas naktslampiņu uzskata par šo svētku sastāvdaļu. Arī krievu valodā tam dots cilvēka vārds – Ivana tārpiņš. Istenībā, kā apgalvo zinātnieki, tas nav tārpiņš, bet kukaiņu klases cietspārņu kārtas pārstāvis ar zinātnisku nosaukumu – *Lampyrus noctiluca*, kas latviskojot nozīmē – nakts spīduma lukturis.

Pazīstamas apmēram 14 kukaiņu sugas, kuru īpatņus nakts laikā var ieraudzīt pēc izstarotās gaismas. Latvijā no spīdošajiem kukaiņiem ir sastopamas divas jāntārpiņu sugas – parastais jāntārpiņš (*Lampyrus noctiluca*) un mazais jāntārpiņš (*Phosphaneus hemipterus*). Jāntārpiņu mātīte pēc ārējā izskata atgādina kāpuru, un tikai viņa nakti spīd, bet jāntārpiņu tēviņš izskatās pēc parastās vaboles un nespīd ne dienā, ne nakti. Mātītēm gaismu izstaro vēdera pēdējie posmi. Ar savu spīdēšanu tā pievilina tēviņu. Jāntārpiņu mātīte ir apmēram 17 milimetrus garš kukainis ar galvu un divām acīm, ar vienu pāri isu taustekļu. Vēdera trīs pēdējo posmiņu apakšdaļā zem savdabīgus atstarotājus (spoguļus) saturošās, caurspīdīgās ādas atrodas sarežģīts anatomiski fizioloģisks veidojums. Tā šūnas satur īpašu olbaltumvielu luciferīnu, un šeit arī veidojas spīdēšana.

Ticējums vēsta, ja Jāņu nakti atrod trejdeviņus jāntārpiņus, varot vēlēties trejdeviņas laimes. Tikai jāievēro noteikums: katrs dzīvnieciņš ik reizes jānoliek atpakaļ tur, kur paņemts. Pretējā gadījumā atradēju var piemeklēt nelaime.

Sagatavoja L.Rancāne

Visa laba jāņuzāle, ko plūc Jāņu vakarā

X Vainags simbolizē aizsardzību pret jaunajiem gariem.

X Ticējumi stāsta, ka šajā nakti koki un dzīvnieki runā, un ka augiem, kas šajā nakti ievākti, ir īpaši dziedinoša iedarbība. Tos pievieno vannas ūdenim, tajos ietin slimās vietas, met krāsnī pērķona laikā, lai māju pasargātu no zibens.

X Jāņu nakti sevišķu ārstniecisko spēku iegūst rasa. Lai aizdzītu jebkuru sāpi, lai uz sejas nebūtu izsitumu un pumpu, lai saglabātu veselību un skaistumu, agri agri no rīta rasā mazgā seju un rokas.

X Legēnda vēsta, ka šajā nakti izplaukstot papardes zieds. Paši drosmīgākie dodas uz meža biežokni, lai noplūktu tieši pusnakti uzplaukstošo papardes ziedu. Tas esot līdzīgs uguns uzliesmojumam un ziedot tikai mirkli.

X Papardes ziedu sargā pret cilvēku ļauni noskaņota mošķu sardze, kas uzden šausmas ikvienam, kas vēlas to noplūkt.

X Cilvēks, kam izdēvies ziedu iegūt, spēj atrast apslēpto mantu, saprast putnu, zvēru un augu valodu.

X Otrs brīnumains augs esot akmeņlauzīte. Pieskaršanās tam dodot cilvēkam spēju atvērt visas durvis un atslēgas.

X Lēkšana pāri Jāņu ugunskuram pasargā no jaunās acs un slimībām. Pāri, kuri lecot sadotās rokas neatlaiž, togad apprecēsies (nešķirsies).

X Augi ar aizsargājošu nozīmi: pīlādzis, apse, dadzis, nātre, vērmēle (senatnē vērmēli bieži meta ūdenī pirms peldēšanās). Aizsargājoši ir visi durstīgie augi – tos dedzina, lai atbrīvotu sevi no nelaimēm.

Brīdinājums. Jāņu dienā vārda dienu svin ūdensgārs. Viņš necieš, ka tā valstībā šajā īpašajā dienā lien cilvēki, tāpēc riebj tiem, kā vien var. Tāpēc peldoties jābūt uzmanīgiem.

(No interneta)

Uzņēmumu pārreģistrācija Komercreģistrā

2002. gada 1. janvārī stājās spēkā Komerclikums un pārejas noteikumi – Komerclikuma spēkā stāšanās kārtības likums, kas nosaka uzņēmumu (uzņēmējdarbības) pārreģistrācijas kārtību komercreģistrā. Uzņēmumiem, kuriem uzņēmējdarbības forma neatbilst Komerclikuma noteikumiem līdz 2004. gada 31. decembrim jāpārveido uzņēmējdarbības forma atbilstoši Komerclikuma noteikumiem un jāpiesaka uzņēmuma reģistrācija Komercreģistrā. Iespējamie uzņēmējdarbības formas maiņas varianti ir uzskaitīti tabulā.

Pastāv arī vairāki izņēmumi, kad uzņēmums var turpināt darbību nepārreģistrējot tā formu Komercreģistrā. Piemēram, nav jāpārreģistrē individuālie uzņēmumi, kas nodarbojas ar amatniecību likuma «Par amatniecību» izpratnē, vai kuru darbība neatbilst Komerclikuma 75. panta kritērijiem, (t.i.: gada apgrozījums no veiktās saimnieciskās darbības nepārsniedz 200 000 latu vai arī tās veikta saimnieciskā darbība neatbilst vismaz divām no šādām pazīmēm:

a) gada apgrozījums no šīs darbības pārsniedz 20 000 latu;

b) tā savas saimnieciskās darbības veikšanai ir iekārtojusi pastāvīgu pakalpojumu sniegšanas vai preču pārdošanas vietu;

c) tā savas saimnieciskās darbības veikšanai nodarbinā vienlaikus vairāk nekā piecus darbiniekus.

Attiecībā uz termiņiem Komerclikuma spēkā stāša-

Uzņēmējdarbības formu transformācija atbilstoši Komerclikumam	
Vecā forma/s	Jauņa forma/s
Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību
Akciju sabiedrība	Akciju sabiedrība, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību
Individuālais uzņēmums, Zemnieku saimniecība, Zvejnieku saimniecība	Akciju sabiedrība, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību, Individuālais komersants, Pilnsabiedrība, Komandītsabiedrība
Līgumsabiedrība ar pilnu atbildību, Komandītsabiedrība	Pilnsabiedrība, Komandītsabiedrība
Valsts un pašvaldību uzņēmumi	Akciju sabiedrība, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību, Iestāde (publiskā aģentūra)
Uzņēmumi ar bezpeļņas organizācijas statusu	Biedrība, Nodibinājums, Akciju sabiedrība, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību

nās kārtības likums nosaka, ka valsts uzņēmumi un pašvaldību uzņēmumi, kā arī valsts un pašvaldību statūtsabiedrības pārveidojami par kapitālsabiedrību līdz 2004. gada 31. oktobrim. Tos ir iespējams pārveidot arī attiecīgi par valsts vai pašvaldības iestādi (aģentūru) vai nodibinājumu. Šis termiņš un iespējamie pārveidošanas varianti attiecas arī uz valsts un pašvaldību uzņēmumiem (statūtsabiedrībām), kam ir bezpeļņas organizācijas statuss. Uzņēmumu reģistrā reģistrēti uzņēmumi (uzņēmējdarbības), kas dibināti kā bezpeļņas organizācijas, arī ir pārreģistrējami līdz 2004. gada 31. decembrim. Taču tos var pārveidot ne tikai par komercsabiedrību, bet arī par biedrību vai nodibinājumu.

Nav jāpārreģistrē uzņēmumi (uzņēmējdarbības), kas ir likvidācijas procesā un maksātnespējas procesā (ka-

mēr nav pieņemts lēmums par sanāciju vai mierizlīgumu), kā arī obligātā prasība par pārveidošanos vai likvidāciju neattiecas uz Kooperatīvajām sabiedrībām un to savienībām. Tās turpina darboties atbilstoši Kooperatīvo sabiedrību likumam bez termiņa ierobežojuma.

Piebildīšu, ka pašlaik esošajām sabiedriskajām organizācijām vai to apvienībām pieteikumi pārreģistrēšanai jaunajā reģistrā jāiesniedz līdz 2005. gada 31. decembrim.

Ja jūs esat pieņēmuši lēmumu mainīt uzņēmuma (uzņēmējdarbības) formu, kas ir atšķirīga no Uzņēmumu reģistrā reģistrētas formas, piemēram, vēlaties individuālo uzņēmumu pārveidot par sabiedrību ar ierobežotu atbildību, ir jāiziet 3-4 mēnešu ilgs reorganizācijas process. Šajā gadījumā jums ir jārēķinās ar kreditoru aizsardzības pasāku-

miem un citām formalitātēm, ko nosaka Komerclikuma spēkā stāšanās kārtības likums.

Citos gadījumos pārreģistrācijas process atkarībā no jaunās uzņēmējdarbības formas (skat. tabulu) ir vienkāršāks un aprobežojas ar pieteikuma un iesniedzamo dokumentu paketes sagatavošanu. Atkarībā no samaksātās valsts nodevas jauno komersanta apliecību varat saņemt 3-14 dienu laikā.

Ja netiks pieteikta uzņēmējdarbības pārreģistrācija Komercreģistrā, no Uzņēmumu reģistra puses tiks sāktā vienkāršota piespiedu uzņēmuma likvidācija.

KOPSAVILKUMS:

1. Jūs esat pieņēmuši lēmumu mainīt uzņēmuma (uzņēmējdarbības) formu, kas ir atšķirīga no Uzņēmumu reģistrā ierakstītās, reorganizācijas process būtu jāuzsāk nekavējoties;

2. Citi termiņi attiecībā ierakstu Komercreģistrā valsts uzņēmumi un pašvaldību uzņēmumiem, kam nav bezpeļņas organizācijas statuss, kā arī pašlaik esošajām sabiedriskajām organizācijām vai to apvienībām.

3. Dokumentu paketes un veicamais aktivitāšu apjoms pēc sarežģītības un apjoma pirms reģistrācijas Komercreģistrā ir atkarīgs no jaunās uzņēmējdarbības formas.

Nākamajā reizē par uzņēmuma korporatīvo WEB mājas lapu stratēģiskiem mērķiem un iespējām.

M.sc.soc. A.Elsts
aris.elsts@novadnieks.lv

PREIĻU RAJONA PADOMĒ

21. jūnijā notika Preiļu rajona padomes kārtējā sēde.

Piedalīšies informācijas tehnoloģiju projektā

Iepazīstoties ar PHARE CBC 2002 programmu Baltijas jūras reģionā un Tūkuma pilsētas domes izstrādāto projektu, kā arī, ņemot vērā to, ka informācijas tehnoloģiju modernizēšana un darbinieku apmācības informācijas tehnoloģiju jomā ir būtiski nepieciešamas Preiļu rajona tālākai attīstībai, rajona

padome ar balsu vairākumu nolēma piedalīties kā partneris Tūkuma pilsētas domes projektā. Tā apstiprināšanas gadījumā no nākamā gada budžeta tiks nodrošināts līdzfinansējums 13 000 latu jeb 19 685 eiro apmērā (kā vietējo pašvaldību ieguldījums no katras pašvaldības proporcionāli iedzīvotāju skaitam). Līdzfinansējums tiks ieskaistīts Tūkuma domes speciālajā kontā 2005. gadā atbilstoši projekta realizācijas gaitai.

Kā «Novadniekam» skaidroja Preiļu rajona padomes attīstības plānošanas nodaļas vadītāja Elita Jermolajeva,

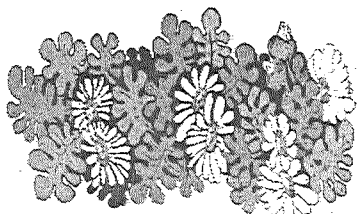
rajonā pašlaik īstenoti jau trīs ar informāciju tehnoloģiju ieviešanu saistīti projekti – pašvaldību vienotās informācijas sistēmas, izglītības informatizācijas sistēmas un valsts vienotās bibliotēku informācijas sistēmas projekts. Tehnisko līniju modernizācijai līdzekļu pietrūkst, tāpēc ir ļoti svarīgi piesaistīt papildus finansējumu, kas ļautu skolām, pašvaldības iestādēm un citiem patērētājiem saņemt labākus pakalpojumus.

Sistēmu modernizēšanu atbalsta visas pašvaldības, izņemot Preiļu un Līvānu novadu. Ieguldot 13 000 latos šajā projektā, galarezultātā tiks

saņemti aptuveni 30 000 latu. Projekta apstiprināšanas un ieviešanas gadījumā rajona padome norīkos darba grupā Preiļu rajona padomes darbiniekus – attīstības plānošanas nodaļas vadītāju Elitu Jermolajevu (140 darba dienas uz nepilnu slodzi) un informācijas tehnoloģiju administratoru Aldi Buku (170 darba dienas uz nepilnu slodzi), atbrīvojot viņus no citu pienākumu izpildēšanas un neparedzot papildus atalgojumu.

(Par citiem rajona padomē pieņemtajiem lēmumiem lasiet «Novadnieka» nākamajā numurā)
L.Kirillova

* Aplūgojam Jāņu māti un Jāņu tēvu

Jāņu bērni sētā nāca,
Dižs ozols vārtus vēra:
Tas nebija dižs ozols,
Tas bij pats Jāņu tēvs.

Kur palika Jāņu māte,
Ka neredz staigājam?
Jāņu māte istabā
Siera makus darināja.

Appuškoju Jāņa tēvu
Ar ozola vainadziņu.
Lai tam auga kumeliņi
Zemi, resni kā ozoli.

Appuškoju Jāņu māti
Liepu lapu vaiņagiem,
Lai tai auga daiļas meitas
Tā kā liepas kalniņā.

INFORMĀCIJA

Latvijā ir 11 194 uzņēmumu kolektīvu, kuru viens vai vairāki vadītāji vai īpašnieki ir **JĀŅI**. 739 uzņēmumus vada **LĪGAS**.

Valstī šobrīd darbojas 244 uzņēmumi, kuru nosaukumos ir «Jānis» vai «Jāņi» un 137 uzņēmumi, kuru nosaukumos ir «Līga». 72 uzņēmumu nosaukumos tiek izmantots vārds «Līgo». Šādu informāciju sniedz «Lursoft».

Vecmāmiņu un vectētiņu festivālā Tallinā

Jau trešo gadu Līvānu novada pensionāru apvienība ir starptautiskās veco ļaužu organizācijas «Help the Aged» Centrālās un Austrumeiropas nodaļas (ECEN) biedre. Kopējos semināros iepazīti daudzu valstu pensionāru apvienību vadītāji, nodibinājušies lietišķi kontakti, kas veicinājuši arī savstarpēju pensionāru delegāciju apmaiņu. Tā 2003. gadā pasākuma «Latgales dzīvotprieks» ietvaros Rožupes estrādē pašu rokām darinātus etnogrāfiskos tērpus demonstrēja Haabersti sociālā centra rokdarbnieces no Tallinas. Šogad tikām uzlūgti atbildes vizītē uz 9. vecmāmiņu un vectētiņu festivālu Tallinā, kurš notika divas dienas, laikā no 12.-13. jūnijam.

Uz festivālu devās pensionāru apvienības domes, novada domes un fonda «Baltā māja» apvienotā delegācija. No pašvaldības kolektīviem Līvānu novadu pārstāvēja folkloras kopas «Turki» senioru grupa. Ceļa izdevumus sedza Līvānu novada dome, bet visu pārējo Haabersti pašvaldība un sociālais centrs.

Gadu no gada šos svētkus organizē sabiedriskā organizācija «Raavis». Šo svētku iniciators un 7 gadu garumā galvenais organizators ir bijis Haabersti sociālā centra vadītājs Gennadi Vihman, kurš bija uzņēmies arī visas organizatoriskās rūpes par mūsu delegāciju. Sakarā ar viņa mācībām maģistrantūrā, jau otro gadu svētkus organizē Pilvi Paas-kluba «Raavis» vadītājs un Koidula «Auda» kluba «Raavis» prezidente.

Tallinas pilsētā ir astoņas atsevišķas pašvaldības, mūsu delegāciju Haabersti sociālajā centrā sagaidīja Tallinas pilsētas mēra vietniece kultūras jautājumos Tatjana Muravjova, Hābersti pašvaldības vadītājs Taavi Roivas un satriecoši skaistos pašdarinātos tērpus ģērbtas mums jau kopš Rožupes pazīstamās rokdarbnieces, kuras vada Mari Kariste un Elma Tikker, kā arī mūsu novadnieks Vladislavs Trukšāns, kas pēc slimības pārvietojas tikai ratiņkrēslā. Tikām iepazīstināti ar sociālā centra darbību. Tas ir dienas centrs, kurā strādā 12 darbinieki, tā darbību finansē vietējā pašvaldība. Centrs ir izvērsis plašu darbību, te var par pazeminātām cenām, saņemt friziera, masiera, pedikīra pakalpojumus, var veļas automātos izmazgāt veļu, saņemt psihologa konsultācijas. Te dar-

● Folkloras kopa «Turki» kopā ar draugiem no Haabersti sociālā centra Tallinā Rocca al Mare Tallinaa parkā.

bojas kamerkoris un deju grupa «Piccolo», ir pieejami datori un internets, ļoti spēcīga jau pieminētā rokdarbnieču grupa, ir arī sarunvalodas klubiņš «Mēs runājam igauņiski». Uz centru nāk arī bērni, kuriem ir problēmas ģimenē un mācībās, te viņus paēdina, pieskata, palīdz sagatavot stundas. Te darbojas mini kafejnīca, vasarās ir dārza kafejnīca, te rīko izstādes, interesanti ir tas, ka katram autoram no savas izstādes viens savs darbiņš jāzudāvina centram. Tiek organizēti kolektīvi muzeju, teātru, izstāžu apmeklējumi, arī ekskursijas.

Līvānu novada domes pārstāve, izpilddirektora vietniece Aija Usāne, Haabersti pašvaldības vadītājs Taavi Roivas un Tallinas pilsētas mēra vietniece kultūras jautājumos Tatjana Muravjova apmainījās runām un dāvanām. Vakarš ritēja neviltošas sirsnības pilns. Atradām kopīgas dziesmas, kuras dziedājām katrs savā valodā. Bez mūsu novadnieka Vladislava, izrādījās, ka pasākumā piedalās vēl viena latvieti, bijusi rīdziniece, kura visu vakaru slaucīja aizkustinājuma asaras. Sirds bija tik pilna ilgu pēc Dzimtenes un savas valodas, ka viņa savu dzies-

stāstu uzticēja vienam no mūsējiem.

Atbildīgais 12. jūnija rīts, kurā bija jāuzstājas mūsu folkloras grupai «Turki», sākās ar apnicīgu lietu. Pēc ilgākas svārstīšanās pasākuma organizatori nolēma, ka lietus nedrīkst izjaukt svētkus un sākās pulcēšanās svētku gājienam. Pasākums vienmēr notiek vienā un tajā pašā vietā — parkā Rocca al Mare, mūsu izpratnē tas ir Brīvdabas muzejs ar daudzām sētām, kuru pagalmos tiek rīkotas izstādes, tiek dziedāts un dejots.

Kā mums pastāstīja igauņu draugi, pasākumā piedalījās apmēram 900 dalībnieku un ap 2 tūkstošiem skatītāju divās dienās. Dalībniekus uzrunāja vairākas svarīgas Igaunijas amatpersonas, to skaitā kultūras ministrs Urmas Paet. Viņš sniedza nelielu interviju šī raksta autorei, kurā aicināja visus Latvijas pensionārus atrast sev vēlamo nodarbošanos kādā no kultūras jomām un tādā veidā bagātināt savu dzīvi. Apsveikuma vārdus teica arī Igaunijas pensionāru apvienības priekšsēdētājs Svens Parn.

Paši bijām ļoti apmierināti ar folkloras kopas «Turki» atraktīvo uzstāšanos, to noskatīties ieradās

jau minētais kultūras ministrs. Arī klausītāji bija ļoti atsaucīgi, gan dedzīgi applaudēja, gan šūpojās līdz mūzikas ritmos. Paldies Tērēzijai Rubenei un Valdai Pūcītei par labu grupas sagatavošanu atbildīgajam koncertam.

Koncerti visās parka sētās turpinājās līdz vēlai pēcpusdienai un noslēdzās ar kopīgu balli, kurai gan lietus dēļ neesot bijis iepriekšējo gadu vēriena. Tā kā pasākums norit divas dienas, tad nākošajā rītā «Turki» sniedza vēl vienu koncertu jau ar citu repertuāru. Zīmīgi, ka abos koncertos, tiklīdz uzstāšanos sāka mūsu folkloras kopa, vienmēr uzspīdēja saule.

Sajās dienās mūsu draugi no Haabersti sociālā centra mūs aizveda divās ekskursijās gan pa vecpilsētu, gan arī garākā ekskursijā gar jūras krastu ārpus pilsētas. Pārdzīvojām vairākus ļoti aizkustinošus brīžus. Piemēram, koris «Piccolo» (vadītājs Aarne Mannik), kuram koncerts bija jāsniedz pavisam citā sētā, pēc sava koncerta ieradās tur, kur koncertēja grupa «Turki» un trīs dziesmas nodziedāja par godu mūsu delegācijai. Tādos brīžos visu izsaka tikai emocijas, trūkst vārdu...

Mūs pārsteidza, ka Igaunijā va-

došos amatos nebaidās izvirzīt ļoti jaunus cilvēkus, tā Haabersti pašvaldības vadītājam Taavi Roivas ir tikai... 24 gadi. Tikām iepazīstināti ar tobrīd vēl tikai pretendenti uz Eiropas parlamentu Siiri Oviir, kas šobrīd jau ir pilntiesīga Eiropas parlamenta deputāte.

Ir jauki, ka mums, pensionāriem no nelielas pašvaldības, ir draugi Igaunijas galvaspilsētā. Paldies viņiem par sirsnību un mīlumu, ar kādu viņi mūs uzņēma. Īpaši paldies Gennadi Vihman par milzīgo organizatorisko darbu, par to atdevi, ar kādu viņš strādāja ar mūsu delegāciju, turrot pulksteni rokā, lai visur paspētu laikā. Mēs apbrīnojam viņa zināšanas vēsturē un milzīgo patriotismu par savu valsti un tautu.

Esam atgriezušies pozitīvi uzlādēti, «Baltās mājas» un pašvaldības pārstāvēm lieti noderēs Haabersti sociālajā centrā redzētais, jo 2005. gadā arī Līvānos paredzēts atvērt dienas centru. Mēs, pensionāri, šķirāmie ar domu, ka draudzība jāturpina.

V.Caune,

Līvānu novada pensionāru apvienības priekšsēdētāja,
Līvānu novada domes deputāte

* Īstā Jāņa aplīgošanai

Paldies saku māmiņai,
Kas Jāņīti vārdā lika:
Kad atnāca Jāņu diena,
Visi Jāņi daudzina.

Lēni, lēni Jāņīts brauca
No kalniņa lejiņā,
Saules meita vārtus vēra,
Zvaigžņu cimdi rociņā.

Jāņīšam zelta josta,
Sudrabiņa zobentiņš;
Mirdz jostiņa, spīd zobenis,
Pa vārtiem iejātot.

Nevienam tā nebija
Kā tam mūsu Jāņīšam:
No kājām ziedi bira,
No rokām sudrabiņš.

Šis pats Jūņona vakareņš

Daudz sieru mūžā sasiets

● Kopā ar Turku folkloras ansambli uz 25 ar dziesmu kopā pavadītiem gadiem var atskaļties arī Anna Geduša. Daudz sieru mūžā sasiets. Viņas sietie sieri ir bijuši gan Rīgā, gan Jelgavā, gan Cēsīs, gan citās vietās, kur ansamblis uzstājies.

Šite ir īsta čuguna katls, bet man mājās ir emaljētie, ar rokturiem. Pirmāk katla dibenā drusku ieleju ūdeni, tāpēc, lai pienu nepierauj pie katla, tad leju pienu, savu siera gatavošanas recepti neslēpa sieru meistare Anna Geduša no Turkiem. Sieru siesānai izmantojot pilnpienu. Kamēr piens sasiest, no biežpiena, olām un ķimēnēm sagatavo siera masu. Mīksts biežpiens nav labs, labāk stingrāks, teica meistare. No mīksta, lipīga biežpiena iznāks sīkstis siers. Sīkstums var rasties arī no tā, ja siera gatavo vājpīnā. Kad piens nāk uz vārišanas, masa tiek likta katlā. Maisot jāgaida, kamēr katla saturs sāk saiet kopā. Tādā kā kunkulī. Tās jāvelk laukā un jāliek marlītē notecināšanai. Liekās suliņas ar karoti stipri nospaida, bet virsū liek slogu. Vislabāk šim nolūkam kalpo laukakmens. Zem sloga tur kādu stundu. Vēl tikai no abām pusēm jāierīvē ar sāli, un tad siers ir gatavs.

Ja vēlas ziedainu sieru, tad pie siera masas, kas jau karsējas, jāpiesit ola.

Var gatavot mīksto sieru. Biežpiena masu sausu ieliek katlā, pievieno sviestu, maisot izkarsē. Izliek uz šķīvja vai bļodā.

Siera receptes Anna Geduša iemācījusi no mātes, kas nodzīvojusi līdz 94 gadiem. Bet vecmāte sieru vēl likusi kaltēties, iekarīnot kultītē pie griestiem. Siers kļuva ciets ilgai uzglabāšanai, to labprāt grauzā bērni.

Pirmā nogrieztā siera šķēle jādod Jānim.

Kā sieru apdzied? Sēju sieru par visu dienu, uzsāk saimniece, bet tad nopūzdamās saka, — nav balss, pazaudēju Igaunijā, daudz dziedājām. Ziemeļu kaimiņvalstī jau devīto gadu noticis vecētīņu un vecmāmiņu festivāls. Līvānu novadu pārstāvējušas arī četras dziedātājas no Turku ansambļa, starp viņām arī Anna Geduša.

«Piedzīvosim Jānus!» kopā ar «Ceiruleiti» Līvānos, Latgales Amatniecības un mākslas centrā

Lietum līstot kā pa Jāņiem un vēl trakāk, samirkušie Jāņubērni pagājušajā pirmdienā Līvānos pulcējās mācīties izdzīvot gada īsāko nakti «Diena» un folkloristes Ilgas Reiznieces akcijā «Piedzīvosim Jānus!», dziedot, dejojot un pielūdzot tumsas, gaismas, uguns, cilvēka un dabas kopīgo saplūsmi. Pirmssvētku laikā visā Latvijā bija iespēja kopā ar folkloristiem atsvaidzināt atmiņā aizmirstos Jāņu rituālus, kādus tos pazina mūsu senči. Iemācīties piedzīvot Jānus, kādi tie bijuši, nevis par kādiem pārvērtušies pēdējā laikā — ar riepu dedzināšanu, šašliku cepšanu apdullinoša «metāla» pavadība, pārmērīgu alkohola lietošanu un dzēruma izgulēšanu saulei lecot. Diemžēl debesu dotā slāpuma dēļ līgošana Līvānos nesanāca skaistajā Daugavas krastā, bet zem jumta. Pareizu līgošanu mācīja folkloras kopa «Ceiruleits» Annas Kārkles vadībā un kopā ar Turku dziedātājiem.

Ar ko sākas Jāņi? Ar darbu pabeigšanu, ar sētas sakopšanu. Ar pušķošanu. Iešana pēc jāņuzālēm vairo sparū un enerģiju. Jāvij vainagi. Bet Jāņu vainags — mūžīgais aplis, kas simbolizē sauli un dzīvību, un pasargā no sliktām enerģijām, no ļaunām domām. To nedrīkst izmest arī pēc svētkiem.

Kā galvenā Jāņu zāle tiek apdziedāts buldurjānis — baldriāns, kas noder mieram un harmonijai. Pušķi tiek likti arī sarkanais āboliņš, zilgalvītes, baltās un dzeltenās madaras, — augi ar sarkanajām saknītēm. Pušķi noteikti jābūt rasakrēslīņam, lai cilvēkam būtu laba redze un skaidras acis. Un arī nātrei — pret ko raganām atdurties. Sakaltētas un uzglabātas jāņuzāles tiek izmantotas dzirai, ja mājās apslīmt gotiņas, no tām vāra tēju bērniem pret izbāliem. Tās sargā arī pret ugunsgrēkiem. Latgalē dažviet jāņuzāles sauc arī par kodeilom.

Jau pirms Jāņiem noskata vietu, pret kuru riet saule. Šajā vietā ceļ appuškotus vārtus. Tādus ceļ arī saules lēkta pusē. Vajadzīgi arī

● Akciju «Piedzīvosim Jānus!» Līvānos vadīja folkloras kopa «Ceiruleits» un Anna Kārkle (atēlā centrā).

trešie goda vārti, pa kuriem līgotāji aiziet mājās. Istabas jāzkausa ar zālēm un kalmēm, bet Jāņu vakarā tās nedrīkst saslaucīt. Tām jāpaliek arī otrā dienā.

Ejot ciemos, nedrīkst nākt tukšām rokām. Jānes cienasts, ozola vainags saimniekam, pat ja viņš nav Jānis. Īstam vīram pieder ozolu vainags. Saimniecei uzliek galvā skaistu raibu ziedu vainagu, lai viņai augtu tikpat skaistas teļītes. Jāņubērni vispirms aplīgo saimnieka laukus, tīrumu, pirti, aku, ozolus un tikai pēc tam sāk cienāties.

Pēc mielasta dodas pavadīt sauli. Ugunsroku iededzina tikai tad, kad saule noriet. To pirmais dara vīrietis, kas togad apprecējies. Pēc senajām tradīcijām dedzināja darvas mucu, kas bija pacelta kārts galā. Ugunsroku kūra kalna virsotnē. Nakts tumsā var plīki mazgāties rasā, to vākt dziedniecības nolūkiem. Jaunas meitas un puīši pusnaktī var zilēt, meklēt papardes ziedu, jāņtārpiņus, lekt pāri ugunskuram, peldēties, laist ūdeni plostu ar uguni.

Dziedot līgo dziesmas, dejojot, cienājoties, visi kopā sagaidīja sauli, to apdziedāja. Ar dziesmām pavadīja Jāni, kurš nu devās prom. Kad viss padarīts, varēja arī mazliet nosnausties, bet čaklākās saimnieces jau sāka klāt brokastu galdu.

Ozolu apsalšana nebija piedzīvota

● No Silavas ozoliem top vainagi. Filimonija Māsāne (no labās), folkloras ansambļa dziedātāja ar 41 gadu ilgu stāžu, savā mūžā nopinusi daudz Jāņu vainagu. Reti piedzīvots, ka stiprie kok būtu apsaluši, kā tas bija šopavasār. Žannai Vilcānei (no kreisās), kuras vītais vainags tika dāvināts «Novadnieka» redakcijas Jāņiem un Jāņu mātēm, centīgi palīdzēja arī viņas meit' Laura ar draudzeni Māru.

Ozolkroņu vīšanai zaļi ozoli šogad jāmeklē īpaši. Maija stiprais sals, ozoliem plaukstot, tik jutami tos apskādējis, ka līdz Jāņiem tie vēl nav lāgā paspējuši sazaļot no jauna. Vainagu vijējas no Līvānu novada Turkiem stāstīja, ka lūgušas izveicīgus puīšus uzkāpt līdz ozola galotnei, jo koki no apakšas apsaluši. Filimonija Māsāne teica, ka savā mūžā nopinusi daudz vainagu, arī savam dēlam Jānim, kurš piedzimis martā, pirmais vainadziņš ticis

jau trīs mēnešu vecumā.

Ja ozolu vainags uzlikts Jānim galvā, tas jāglabā visu gadu līdz nākošajiem Jāņiem, liekot zariņu pie zariņa smaržīgajā vitnē, stāstīja vijēja. Tad no tā cilvēka, kam vainags domāts, atstājoties visi mošķi. Ja Jāņu vakarā puīšiem un meitām galvā kārtīgi vainagi, tad galva paliek skaidra un neieņemta skurbulis. Ozola vainagus vij Jāņiem un Pēteriem, bet, piemēram, uz Annas dienu gaviļniecēm var nopīt arī liepu lapu vainagu.

● Uz akciju «Piedzīvosim Jānus!» bija ieradušies jauni un padzīvojuši, lieli un mazi līvānieši, aktīvi mācoties daudzās dziesmas kopā ar «Ceiruleiti» dziedātājiem, piedaloties rotāļās un pavisam trakulīgās dejās.

Kad atnāca Jāņu diena, visi mani daudzinaja

Jaunajiem zūd sentiments

JĀNIS LOZDA,
Valsts izglītības galvenais inspektors Preiļu rajonā:
— Esmu apmierināts ar kopumā veiksmīgi aizvadītu mācību gadu. Rajonā netika slēgta neviena izglītības iestāde. Pamazām paugstinās izglītības līmenis pamatskolās. Pašvaldības iegulda daudz līdzekļu skolu remontos. Ievērojami uzlabojies Vārkavas vidusskolas izskats, plaši atjaunošanas un celtniecības darbi veikti Ru-

dzātu speciālajā internātskolā, tapusi vieglatlētikas manēža Preiļu 2. vidusskolā, vērienīgi darbi notiek Aglonas vidusskolā, apjomīgs remonts šovasar paredzēts Rudzātu vidusskolā, līdzekļi piešķirti arī Aglonas internātvīdusskolas remontdarbu pabeigšanai. Skolas, kurās mācības notiek krievu valodā, ir pilnā gatavībā pāriet uz daļējām mācībām valsts valodā atbilstoši izglītības reformas prasībām. Jaunajā mācību gadā skolās

tiks ieviesti vairāki jauni mācību priekšmeti.

Kas mani sarūgtina? Tas, ka vairākās skolās 1. septembrī nebūs pirmklasnieku, ka bērnu trūkuma dēļ nevarēs nokomplektēt pirmās klases.

Jāņus uztveru kā ģimeniskus svētkus. Jāņa vārdu nes arī mans dēls un mazdēls, un Jāņu naktī mēs cenšamies būt kopā. Ēdam sieru un medu, dzeram pienu, lecam pāri ugunskuram. Vistot

smaržo jāņuzāles. Vienmēr sagaidām saullēktu. Tomēr man šķiet, ka jaunajai paaudzei zūdis tas sentiments, kas piemīt mana gadagājuma cilvēkiem. Sešdesmito gadu sākumā mana dzīve saistījās ar mūziku. Tolaik Jāņi bija aizliegti svētki. Man ļoti tuvi cilvēki, radnieki dziedāja Ligo dziesmas, ko es pārņēmu ar kolosālu, piepalceltu noskaņojumu. To gadu ligošana, Ligo naktis saistās ar mūža visskaistākajām atmiņām.

OTRDIENAS MINIINTERVIJAS AR JĀŅIEM

- Vai darbi līdz vasaras saulgriežiem paveikti?
- Kādu nozīmi savā dzīvē piešķirat Ligo svētkiem?
- Ko jums nozīmē vārds Jānis?

Arī Kristus priekštecim bija vārds Jānis

JĀNIS STEPINŠ, Preiļu katoļu draudzes dekāns:
— 24. jūnijā katoļu Baznīca svin svētā Jāņa Kristītāja dzimšanas svētkus. Šie svētki baznīcā ir ļoti seni. Sv. Augustīns bīskaps (dzīv. 340.-430. g.) ir atstājis septiņus sprediķus par sv. Jāņa Kristītāja dzimšanu. Tie liecina, ka šie svētki tika svinēti tajā pašā laikā un piederējuši pie lielākajiem svētkiem.
Sv. Jānis Kristītājs bija kā sliekis starp Jauno un Veco derību.

Viņš bija tas, kas gatavoja ceļu Kristum. Tautu viņš aicināja uz grēku nožēlas kristību. Kad ļaudis sprieduši, vai tik Jānis nav Kristus, viņš atbildējis: «Es pats jūs kristīju ar ūdeni, bet nāks varenāks par mani... Viņš jūs kristīs svētajā garā un ugunī». Lk. 3,16

Mūsdienās latvieši sv. Jāņa Kristītāja dienu, vai kā parasti saka – Jāņu dienu, svin kā tautas svētkus. Šiem tautas svētkiem neatņemama sastāvdaļa ir Ligo dziesmas, alus, siers, ugunskuri,

dejas. Šiem svētkiem nav nekāda sakara ar Baznīcu. Drīzāk tajos var saskatīt ar dzeršanu saistītus brīžus un cita veida izlaidības.

Kā min «Svēto dzīves apraksti» autors Broks: «Cītāds raksturs ir šiem svētkiem bijis viduslaikos, pirms reformācijas. Šie svētki tikuši svinēti astoņas dienas. Naktis uz 24. un 29. jūniju, kā arī uz 2. jūliju visa zeme mirgojusi vienās ugunīs. Tauta šīs ugunis ir saukusi par sv. Jāņa ugunīm.» Kristīgā tradīcijā sv. Jāni Kristītāju sauc

par degošu un apgaismojošu lāpu.

Sv. Jānis Kristītājs atdeva savu dzīvi, aizstāvēt laulības nešķiramību. Viņš pārmeta pašam ķēniņam Herodam nelikumīgu dzīvi ar brāļa sievu. Uz Heroda pavēli viņam cietumā nocirta galvu. Ko šodien teiktu šis lielais svētais daudzām mūsu ģimenēm un jaunatnei?

Bet pats Jēzus Kristus par sv. Jāni Kristītāju saka: «Starp dzimušiem no sievietēm nav lielāka par Jāni Kristītāju.» Lk. 7,28

Būšu kopā ar līgotājiem

JĀNIS EGLĪTIS, Preiļu novada domes priekšsēdētājs:
— Ir vairāki darbi, ko domei izdevies pabeigt laikā, līdz Jāņiem. Uzcelta Preiļu 2. vidusskolas sporta manēža, iesvētīta jaunā kapsēta, atvērta sociālā virtuve. Ir arī tādi darbi, kas aizkavējušies, tomēr ceru, ka līdz Jāņiem tiks uzstādīta koogenerācijas stacija Preiļu katlu mājā Liepu ielā 2, tiks pabeigta bedrīšu aizbēršana pilsētas ielās. Gada sākumā bija plānota domes līdzdalība Eiropas Savienības finansētajos projektos, strādājām dokumentācijas sagatavošanā.

Diemžēl situācija ir tāda, ka pagaidām valstī vēl nav izsludinātas tās programmas, uz kurām gada sākumā likām cerības, ka maijā varēsim pieteikties, un ka jūlijā vai augustā būs zināmi rezultāti. Taču, neraugoties uz to, gatavojam projektu tehnisko dokumentāciju. Izstrādāts un iesniegts projekts par pils restaurāciju, jo izsludināta Eiropas Savienības programma, kas ļauj pretendēt uz finansēm tehniskās dokumentācijas sagatavošanai.

Dienas kārtībā ir izvirzījies jautājums par ainavu arhitekta nepieciešamību Preiļos. Kaut arī pilsē-

ta kopumā ir sakārtota, tomēr būtu jāstrādā arī dažādu mazo arhitektūru formu un ziedu kompozīciju noformējumu veidošanā. Gatavojamies arī sportistu un cieņu uzņemšanai Latvijas sporta veterānu spēlēs.

Ligo vakarā būšu vienuviet ar citiem jāņubērniem kopīgajā ligošanā Preiļu parkā, kā arī ģimenes lokā lauku mājās Aizkalnē. Labi, ja ir tāda viena pastāvīga vieta, kurā uz Jāņiem sapulcēties visai dzimtai. Arī manam dēlam ir vārds Jānis. Ligo svētkos ciemos atbrauc radi un draugi. Katru ga-

du dedzinām ugunskuru. To iekuram tieši pusnaktī. Arī tradicionālais Jāņu lietus uz to brīdi parasti piestāj. Ģimenes sievietes kārtas pārstāves sarūpē vainagus, jāņuzāles, cienastu. Solodziedājumus es neuzņemtos, bet kopīgajā ligošanā piedalos.

Domāju, ka Jāņu svinēšana pieder pie tām tradīcijām, kas saglabāsies. Tie ir svētki, kas saistās ar tautas mentalitāti un identitāti. Ja tie pazustu no latviešu vēstures, mēs kļūtu par bezpersoniskiem eiropešiem, kas ne ar ko neatšķirtos citu tautu saimē.

Katram latvietim Jāņu svinēšana ir svēta lieta

JĀNIS URBANOVIČS, SIA «Latgales partneri» direktors:
— Būvniecības darbi notiek pilnā apjomā. Pieprasījums pēc mūsu pakalpojumiem ir liels, pasūtījumu pietiek visā Latvijā. Šī gada ieceres saistījās ar bāzes paplašināšanu, kas līdz Jāņiem ir arī izdevies. Palielinot uzņēmuma darbības apjomu, arī darbinieku skaits kļuvis lielāks – 19. Tālākas ieceres saistās ar savas ražotnes

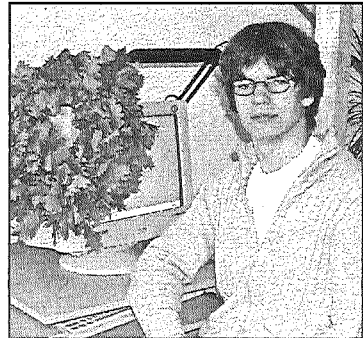
atvēršanu sienu bloku izgatavošanai. Tas varbūt izdosies līdz nākamajiem Jāņiem. Daudzus objektus izdevies pabeigt, daudzos joprojām turpinās darbs. Mums nav vairāk vai mazāk nozīmīgu objektu, jo vienlīdz liela uzmanība jāpievērš visiem. Šis ir periods, kad sākas skolu remonts, saņemam piedāvājumus piedalīties konkursos šī darba veikšanai. Tāpēc daudz laika paņem arī «pāpīra darbi» — tāmju sagatavošana

un visu dokumentu noformēšana. Ar vairākiem klientiem, piemēram, ar Galēnu pagasta padomi, veiksmīga sadarbība turpinās jau divus gadus pēc kārtas. Tagad ir vieglāki kredītēšanas noteikumi, cilvēki būvē un remontē vairāk.

Darba ir daudz, strādāt sanāk bez brīvdienām, bet Jāņu svinēšanai noteikti atradīšu laiku. Divus gadus pēc kārtas Ligo nakti nācās pavadīt uz prāmja pa ceļam uz Latviju no Vācijas, tāpēc šo-

gad patiešām jutos laimīgs par iespēju vārdadienu nosvinēt kopā ar savējiem Līvānos. Jāņu svinēšana katram latvietim svēta lieta. Manā ģimenē ir arī otrs Jānis — jaunākais dēls. No Anglijas atgriezies arī vecākais. Mājās ir ierīkota īpaša vieta Jāņu svinēšanai. Katru gadu pie mums sanāk kupls pulks ciemiņu. Iespējams, ka visi kopā papriecāsimies arī par pilsētas jāņuguni.

Gribas atgriezties pie svētku būtības

JĀNIS MICĀNS, Vidzemes augstskolas students, speciālais sabiedrisko attiecību speciālists:
— Mani padarītie darbi ir sekmi pabeigtais pirmais kurss, mācību prakse laikraksta «Novadnieks» redakcijā, kas bija pirmā nopietnā saskarsme ar savas specialitātes praktisko pusi, aizstāvētais prakses darbs.
Divas pļaviņas nopļaut neiznāca, bet vietu, kur Ligo vakarā sa-

nāks jāņubērni, esmu izplāvis. Kopā ar tēti sienu sakrāvam būrd. Nogurušiem līgotājiem zārs, kur atpūsties. Man nav sveši arī citi lauku darbi.

Ligo svētku svinēšana man saistās ar vārdadienu. Jāņa vārda īpašniekus parasti uzņem kā nepieciešamo piedevu svētku noskaņai. Tāpat kā siera ēšanu, ugunskuru, vainagus. Īstenībā ir mazliet skumji, ka Jāņi paliek bez tā-

das vārdadienas, kāda ir citiem, kad visa uzmanība veltīta konkrētā vārda nesējam.

Tomēr man patīk mans vārds, svētki un Jāņu tradīcijas. Nedomāju, ka tās izzudīs, vai ka jaunieši tās piemirsīs. Pusaudža gados, pamatskolas laikā arī man šajos svētkos gribējās modernu mūziku, bet tagad jūtu, ka aizvien vairāk

patīk atgriezties pie autentiskās ligošanas – pie senajām tradīcijām. Gribas dzirdēt tautas dziesmas, izjust šīs nakts skaistumu, sagaidīt rīta sauli. Arī manu draugu kompānijai, ar ko kopā ligošim, uzskati ir līdzīgi. Jāņu naktī ir divi brīži, ko izdzīvoju visspilgtāk, — kad ir pusnaktis, un sākas mana vārdadiena, un kad lec saule.

Riebiņu pagastā

LEMJ PAR ATKRITUMU APSAIMNIEKOSĀNU. Jūnijā notikušajā pagasta padomes sēdē deputāti izskatīja jautājumu, kā uzlabot sadzīves atkritumu apsaimniekošanu pašvaldības teritorijā. Ar atkritumu savākšanu pagastā nodarbojas SIA «Zabegi», šī uzņēmuma rīcībā nodota atkritumu izgāztuve Skanģelos. Pagasta padomes deputāti nolēma, ka ar SIA «Zabegi» tiks slēgta vienošanās, kas paredzēs, ka turpmāk pašvaldība maksās uzņēmumam par atkritumu savākšanu 70 latu mēnesī, kā arī vienu latu par katru atkritumu konteineru gadā. SIA «Zabegi», savukārt, sola, ka palielinās uzstādīto atkritumu konteineru skaitu.

LATVIJAS KOMERSANTU KLUBA PALĪDZĪBU PAGAIĀM NEIZMANTOS. Latvijas Komersantu klubs bija griezies pagasta padomē ar vēstuli, kurā piedāvāja savu palīdzību Eiropas Savienības naudas piesaistei. Kluba speciālisti gatavi izstrādāt dažādus projektus par pašvaldību interesējošām tēmām. Sakarā ar to, ka pašvaldības budžetā šim gadam līdzekļi tādu projektu izstrādei nevija paredzēti, pieņemts lēmums pagaidām aturēties no sadarbības ar Latvijas Komersantu klubu.

LEMJ PAR CEĻIEM. Pagasta teritorijā ir lauku ceļi, kuru stāvoklis neapmierina vietējos iedzīvotājus. Pagasta padomes locekļi analizēja situāciju, kāda radusies vairākos posmos uz dažādiem ceļiem. Tā, piemēram, meža tehnika ir izdangājusi ceļu Otrā Kauša – Sauna 2,97 kilometru garumā, taču šo ceļu posmu iedzīvotāji izmanto maz. Vēl remonts vajadzīgs 1,53 kilometru garumā uz ceļa Kalnacki – Sakaini, kā arī posmā no Petrovskiem līdz Sakainiem un no Upenieku mājām līdz Jožāniem uz ceļa Kastigi – Kazīši.

VĒRTĒS SAKOPTĀKĀS MĀJAS UN PIEDALĪSĪES RAJONA KONKURSĀ. Pagasta padomes sēdē deputāti vienojās, ka pašvaldība piedalīsies Preiļu rajona padomes rīkotajā sakoptības konkursā. Jau zināms, ka konkursa vērtēšanas komisija Riebiņos ieradīsies 8. jūlijā. Taču pirms tam pagastā notiks vietēja mēroga konkurss, kurā vērtēs sakoptākās mājas un zemnieku sētas. Izveidota arī komisija, kuras sastāvā darbosies pagasta padomes kultūras jautājumu komisijas locekļi Andris Pastars un Ļubova Laputj, kā arī pagasta dārzniece Irina Norkārkle, zemes ierīkotāja Aina Tumašova un pagasta padomes priekšsēdētājs Voldemārs Adamovičs.

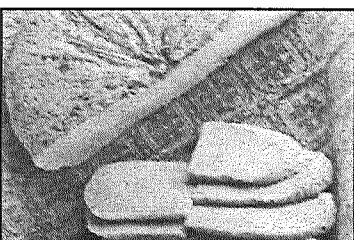
Pagasta sakoptāko māju vērtēšana paredzēta 5. un 6. jūlijā. Skaistāko sētu īpašnieki pēc konkursa rezultātu apkopošanas saņems pašvaldības sarūpētās balvas, kuras pasniegs svīnīgā sarīkojumā. Pēc tradīcijas, tas iecerēts Riebiņu parka estrādē.

ATJAUNO PAGASTTIESAS PILNVARU TERMIŅU. Sakarā ar to, ka beidzies Riebiņu pagasttiesas pilnvaru termiņš, padomes sēdē deputāti apstiprināja jauno sastāvu. Pagasttiesas darbu turpmāk vadīs Aija Vagale. Kopā ar viņu jautājumu lemlšanā piedalīsies Genovefa Uzulniece, Elvira Strautmane, Silvija Nikolajeva un Jeļena Harlamova. Atbilstoši likumam pagasttiesas pilnvaru termiņš būs trīs gadi.

IZVEIDOTA IEPIRKUMU KOMISIJA. Pagastā atbilstoši likumam «Par iepirkumu valsts un pašvaldību vajadzībām» izveidota iepirkumu komisija triju cilvēku sastāvā. Komisijā darbosies pagasta padomes grāmatvede Maruta Brice, darba drošības inženieris Staņislavs Glužins un celtniecības speciālists Vitālijs Ivanovs.

UZ 99 GADIEM VĒLAS NOMĀT RIEBIŅU PARKU UN FEIMANKAS DĪKI. Deputāti izskatīja Rīgas uzņēmēja, zirgu novietnes «Iris vītolu stalli» Riebiņos īpašnieka Pētera Šmidres iesniegto līguma projektu par Riebiņu parka iznomāšanu. Uzņēmējs vēlas nomāt parka teritoriju uz 99 gadiem, taču parks ir pašvaldības īpašums un tā iznomāšana uz tik ilgu laiku varētu radīt iedzīvotājiem sarežģījumus izmantot šo atpūtas vietu.

Vēl uzņēmējs lūdz dot iespēju uz 99 gadiem nomāt arī Feimankas upes dīki 4,6 hektāru platībā. Pagasta padomes deputāti nolēma, ka pirms jautājuma galīgas izlemšanas lūgs uzņēmēju iesniegt pagasta padomē biznesa plānu.

* Jāņu mielasta dziesmas

Dodi alu, Jāņa tēvs(i),
Nu ir Jāņu vakariņš;
Jāņa bērni noguruši,
Tavus miežus apdziedot.

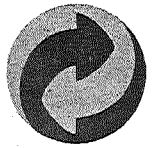
Tavu traku Jāņa māti,
Tavu siera sējumiņu:
Zobi lūza nokožot,
Sviedri lija gremojot.

Sieru, sieru, Jāņa māte.
Jaunajām meitiņām;
Puisēniem apsildāt
Aizpērnos kāpostiņus.

Kas dzer alu, tam aug mieži
Pār visām atmatām;
Kas nedzēra, tam neauga
Ne labā(i) tīrumā.

INFORMĀCIJA

Šķiro atkritumus un vinnē naudas balvu

15. jūnijā Preiļu novada domē notika diskusija par BO SIA «Latvijas Zaļais punkts» rīkoto akciju «Vēl viens miljons plastmasas pudeļu», kuras laikā iedzīvotāji, šķirojot atkritumus, var iegūt naudas balvas.

Diskusijā piedalījās BO SIA «Latvijas Zaļais punkts» sabiedrisko attiecību speciāliste Indra Soika, SIA «Preiļu saimnieks» komunālās nodalības vadītājs Antons Krišāns, SIA «Eko Reverss» direktors Andrejs Ivanovs un Preiļu novada domes izpilddirektors Pēteris Kotāns. Viņi sprieda par akcijas būtību, tās norisi Preiļu rajonā, iedzīvotāju informēšanu par akciju un tās organizatoriskajiem jautājumiem.

Pirmoreiz šāda akcija vairākās Latvijas pilsētās notika pagājušajā gadā. Šogad arī

Preiļu rajona iedzīvotājiem būs iespējams piedalīties akcijā, jo gan Preiļos, gan Līvānos ir uzstādīti dzeltenie atkritumu konteineri, kuri paredzēti otrreizējai pārstrādei piemērotiem materiāliem — stiklam, plastmasai un papīram.

Lai piedalītos akcijā un pretendētu uz balvām, jebkāda tukšā plastmasas (PET) pudelē jāievieto zīmīte ar savu vārdu, uzvārdu, telefona numuru un adresi. Pēc tam pudele ir jāaplacina un jāaizskrūvē ar korķīti.

Akcija notiek no 7. jūnija līdz 7. septembrim. Tās laikā būs 5 starpzīlozes, kuras notiks ik pēc divām nedēļām un kurās 50 EUR iegūs viens iedzīvotājs no katras akcijas norises vietas. Plānots, ka akcijas noslēgums un galvenās balvas izloze notiks septembra otrajā nedēļā vai nu Rīgas centrā vai arī jaunuzcel-

tajā plastmasas pudeļu pārstrādes rūpnīcā. Galvenā balva šajā akcijā ir 1000 EUR. Ja uz pudeles, kura tiks izlozēta, būs zaļā punkta zīme, laimests tiks dubultots.

Kopumā akcijā šogad piedalās 30 Latvijas pilsētas, kurās izvietoti dzeltenie atkritumu konteineri ar zaļā punkta zīmi. Katrā no pilsētām ik pēc divām nedēļām tiks izlozēts viens starpzīlozes uzvarētājs. Beigās visi 150 starpzīložu uzvarētāji cinīsies par galveno balvu. Jāpiemin, ka tikai ar zaļā punkta zīmi marķētajos konteineros iemestās pudeles piedalīsies akcijā un balvu izlozēs.

Akcija ir ļoti nozīmīga, jo tās laikā cilvēkiem tiek mācīts šķirot atkritumus. Plastmasas pudeles izīršanas periods dabā ir aptuveni 100 gadi. Ja šīs pudeles tiek pārstrādātas, no tām var iegūt izejvielas dažādu iepakoju-

mu vai sintētisko apģērba šķiedru ražošanai. Šķirojot atkritumus, tiek taupīti gan resursi, gan darbaspēks.

Pastāv cerība, ka akcijas laikā pilsētu vide kļūs sakoptāka, jo cilvēki pēc to satūra izlietošanas nemetīs pudeles zemē, bet gan ievietos tajās zīmīti ar savu kontaktinformāciju un piedalīsies akcijā. Akcijā aicināti piedalīties arī visi Preiļu rajona lauku iedzīvotāji, kuriem mājās, droši vien, uzkrāties daudz plastmasas pudeļu.

SIA «Eko Reverss» direktors Andrejs Ivanovs aicina iedzīvotājus nemest dzeltenajos konteineros aizsietos maisiņos iepakotas pudeles. Lai tās varētu nodot pārstrādei, rūpnīcas darbiniekiem jāpārbauda, vai tas ir liek laika patēriņš.

Red. piebilde. SEKOJIET REKLAMAI laikrakstā.

J.Micāns

Zemkopības ministrija apkopos lauksaimnieku priekšlikumus par turpmāku nozares attīstību

Zemkopības ministrija aicina Latvijas rajonu iedzīvotājus, tostarp zemniekus un lauksaimniecībā nodarbinātos, uz sadarbību, lai veicinātu turpmāko lauksaimniecības nozares attīstību.

Zemkopības ministrija sadarbībā ar Latvijas reģionālo presi veiks lauku iedzīvotāju un lauksaimnieku aptauju, lai apkopotu lauku reģionu iedzīvotāju vērtējumu par Zemkopības ministrijas darbu, noskaidrotu reģionu iedzīvotāju viedokli par situāciju nozarē pēc Latvijas iestāšanās Eiropas Savienībā, kā arī nozares politikas un administrēšanas iestāžu darba vērtējumu. Tāpat Zemkopības ministrija vēlas saņemt lauksaimnieku priekšlikumus lauksaimniecības politikas pilnveidošanai.

«Neapšaubāmi, labāki rezultāti tiks sasniegti un ātrāka attīstība panākta tikai tad, ja arī turpmāk visi kopā — lauksaimnieki, lauksaimnie-

ku organizācijas un Zemkopības ministrija — spēsim sekmīgi sadarboties. Tāpēc aicinu katru aktīvo zemkopu un lauku iedzīvotāju atbildēt uz mūsu anketas jautājumiem, jo Zemkopības ministrijai vērtējumu par situāciju nozarē un priekšlikumus par lauksaimniecības attīstību nākotnē ir ļoti svarīgi iegūt tieši no nozarē strādājošajiem — lauksaimniekiem un lauku iedzīvotājiem,» atzīst zemkopības ministrs Mārtiņš Roze.

Aptaujas rezultāti tiks apkopoti un paziņoti Zemkopības ministrijas organizētās reģionālās konferencēs jūlijā un augustā, kurās lauksaimniekus turpinās informēt par Eiropas Savienības līdzekļu apgušanu, kā arī atbildēs uz šajā aptaujā saņemtajiem priekšlikumiem un jautājumiem. Interesantāko priekšlikumu un vērtējumu autori saņems Zemkopības ministrijas sarūpētās saimniecībā noderīgās pārsteiguma balvas. Pirmā reģionālā konference notiks jau 9. jūli-

jā Zemgalē, Bauskas rajonā, Saulaines profesionālajā vidusskolā.

Zemkopības ministrijas aptauja par Latvijas lauksaimniecības pilnveidošanu

Aptaujas mērķis ir apzināt un apkopot lauku reģionu iedzīvotāju viedokli par nozares ministrijas darbu, konkrētus priekšlikumus lauku attīstībai, kā arī nozares politikas un administrēšanas iestāžu darba vērtējumu, lai turpinātu Latvijas lauksaimniecības attīstību.

1. Kāds ir jūsu viedoklis par Zemkopības ministrijas līdz šim paveikto lauksaimniecības nozarē pēdējā gada laikā?

2. Ko jūsuprāt vēl vajadzētu uzlabot Zemkopības ministrijas darbā?

3. Kādu jūs redzat Latvijas lauksaimniecības nākot-

ni, esot vienai no Eiropas Savienības dalībvalstīm?

4. Kādaļ jūsuprāt vajadzētu būt Zemkopības ministrijas nostājai un pozīcijai, pieņemot jaunus lēmumus un likumus?

5. Jūsu priekšlikumi ilgspējīgas labklājības lauksaimniecības sektora attīstībai un konkurētspējīgu saimniecību veicināšanai Latvijā?

***

Norādiet jūsu vārdu, uzvārdu, nodarbošanās, adresi un tālruna numuru.

ZM saglabās aptaujas dalībnieku anonimitāti. Atsevišķi personas dati nepieciešami, lai labāko priekšlikumu autoriem varētu paziņot par apbalvošanu. Iesūtīšanas termiņš — 7. jūlijs (pasta zīmogs). Anketu sūtīt:

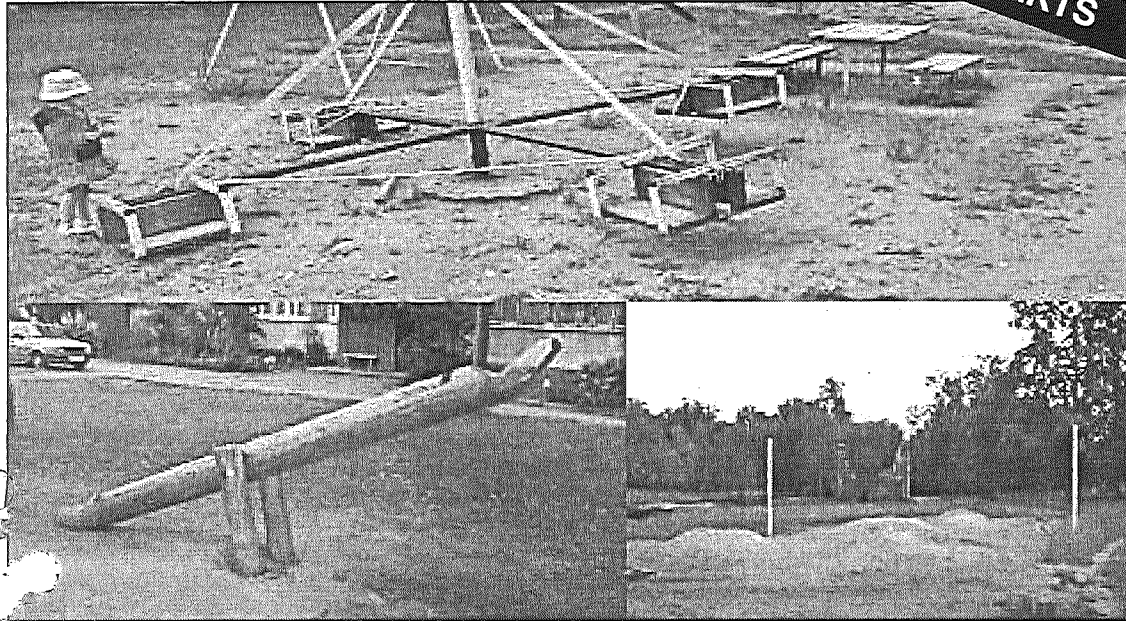
Preses un sabiedrisko attiecību nodaļa, Zemkopības ministrija, Republikas laukums 2, Rīga, LV-1981.

Zemkopības ministrijas preses un sabiedrisko attiecību nodaļa

INFORMĀCIJA

Dome liek bērniem un sportistiem pagaidīt

● Mazajam bērniņam augšējā attēlā žēl noskatīties uz karuseli, kas sagāzies un vairs negriežas. Koka šūpoles (apakšā pa kreisi), kas no jauna uzceltas pagājušajā gadā, ir palikušas bez rokturiem, bet pludmales volejbola laukums (apakšā pa labi) vēl pagājušās nedēļas sākumā atgādināja Vidzemes augstieni.

Pirms gada laikraksta «Novadnieks» 2. jūlija numurā tika publicēts materiāls par to, kādi varētu izskatīties bērnu rotaļu laukumi Preiļos. Tos varētu pielīdzināt tikai vīzijām, jo realitātē no jauna uzceltas vien pāris šūpoles un nedaudzas smilšu kastes, tika krāsotas rotaļu konstrukcijas un smilšu kastes atjaunotas smiltis.

Pilsētas daudzdzīvokļu māju pagalmos redzamais skats iepriecina reti kuru rotaļāties gribētāju. Daudzām šūpolēm trūkst kustīgās daļas — tā ir nolauzta un atlikuši vien balsti. Labā kārtībā ir reti atlikuš karuselis. Vienīgi smilšu kastes ir atdzīvīnātas līdz ar smilšu krājumu papildināšanu tajos. Taču neviens nevar pateikt, cik ilgs laiks paies, līdz šīs smiltis tiks «privatizētas» un izmantotas mājdzīvnieku tualetes vajadzībām.

Pagājušajā gadā Preiļu dzīvojamajam rajonam pagalmos tika uzstādī-

tas pāris koka šūpoles un no guļbaļķiem izbūvētas nedaudzas smilšu kastes. Šībrīža novērojumi liecina, ka vairākas šūpoles jau ir izjutušas laika un cilvēku pieskārienus — tām nolauzti rokturi, arī šūpoļu balsti sākuši lodzīties.

Preiļu novada domes tehniskās daļas galvenais speciālists Pēteris Romanovs atzina, ka pilsēta meklē sponsorus, kuri varētu ziedot materiālus jaunu rotaļu konstrukciju būvei. «Guļbaļķi, no kuriem ir paredzēts veidot konstrukcijas bērnu rotaļu laukumos, ir dārgs materiāls. Vienai smilšu kastei vien vajag 8 baļķus. Materiālu pirksanai pašvaldībai naudas nepietiek, tāpēc galvenās cerības tiek liktas uz uzņēmējiem. Pagājušajā gadā no pāris uzņēmējiem atbalsts tika saņemts, cerams, ka tie atsauksies arī šogad,» teica P. Romanovs. Viņš arī atzina, ka metāla konstrukcijas rotaļu lauku-

mos ir pat labākas par koka konstrukcijām. Metāls ir izturīgāks materiāls, to grūtāk salauzt. Turpretī koks diezgan ātri pūst, to zog (malkai) vai arī salauž. Protams, koks ir estētiskāks materiāls — koka veidojumi ir acij tīkamāki, taču laikos, kad pilsētas iedzīvotāji nespēj novērtēt skaistumu (lauž ne tikai soliņus un rotaļu būves, bet arī dzīvus kociņus), koka izstrādājumi mums nav piemēroti. P. Romanovs uzskata, ka pie pašreizējās situācijas, kad liela daļa bērnu rotaļu konstrukciju ir salauztas, vainojami paši pilsētas iedzīvotāji. Kamēr tie turpinās bojāt lietas, kas domātas viņiem, **progress bērnu rotaļu laukumu jomā nav gaidāms.**

Problēmas arī ar sporta laukumiem

Lielākā daļa sporta laukumu, kas atrodas Preiļu dzīvojamā mā-

VIZIJA

● Šādi pagājušajā gadā tika plānoti bērnu rotaļu laukumi Preiļos. Pagaidām nekas līdzīgs fotogrāfijās redzamajam pilsētā nav atrodamas.

ju rajonos, ir sliktā stāvoklī. Piemēram, basketbola laukumam Liepu ielā trūkst viena groza, volejbola laukumam Rancāna ielā ir tikai stabi, bet nav tīkla.

Priecē fakts, ka Preiļu parkā pie vecajiem staļļiem ir izveidots pludmales volejbola laukums. Tomēr šogad tas vēl līdz Jāņiem nebija izmantojams, jo uz laukuma savestās jaunās smiltis, nebija izlīdzinātas, arī tīkls nebija uzlikts. Volejbola spēlētājiem bija jāpagaida līdz jūnija vidum, līdz kļuva iespējams nodoties viņu vaļaspriekam. Taču nav informācijas, cik ilgi būs jāgaida sportiski aktīvajiem Preiļu mikrorajonu iedzīvotājiem, kuru pagalmos izbūvētie sporta laukumi vairs nav piemēroti sportošanai.

Secinājums

Preiļos šobrīd izveidojusies interesanta situācija. Bērnu rotaļu un sporta laukumu atjaunošanai pašvaldība naudu nevar atrast. Bērniņi no domes speciālistu pušes tiek sodīti par salauztām mantiņām (rotaļu laukumiem) un tāpēc jaunas mantiņas tie saņem ļoti reti, tiem vajag rotaļu nolūkiem izmantot visu, kas apkārtnē pie-

ejams (bet dažreiz nav īsti atbilstošs rotaļām). Vēlāk tie paaugus, saņem vidējo izglītību un dodas studēt uz kādu no Latvijas augstskolām. Kā kādā intervijā izteicies Preiļu novada domes priekšsēdētājs Jānis Eglītis, Preiļu jaunieši atpakaļ uz Preiļiem tiek gaidīti tikai tad, ja tie vēlas šeit attīstīt biznesu un ražošanu. Apsverot visas iespējas, lielākā daļa Preiļu jauniešu paliek Rīgā vai citās Latvijas lielākajās pilsētās, jo tajās ir plašāks darba tirgus, lielākas izaugsmes iespējas. Daudzi izvēlas savu dzīvi saistīt ar darbu ārsmēs. Tomēr kad šie jaunieši saņem vecuma gadus, aizies pensijā, tad Preiļos var pavērties laba dzīve — viņi var izmantot sociālo virtuvi, piedalīties tējas pēcpusdienās, saņemt atlaides uz kultūras centra pasākumiem un brukt apmaksātās ekskursijās. Var teikt, ka bērniņi savas rotaļu mantiņas saņem tikai vecumdienās (JA atgriezīsies Preiļos). Diez kāpēc tā? Vai tik vecākā paaudze un pensionāri nesastāda lielāko balsstieģo skaitu Preiļos, kad jādodas pie vēlēšanu urnām?

J. Micāns

Hamburgas pieredze piesārņoto teritoriju attīstībā

No 4.-6. jūnijam Hamburgā (Vācijā) notika starptautiska Baltijas jūras reģiona valstu konference par vides pārvaldes metodēm un pieejām, lai samazinātu un novērstu problēmas piesārņotajās teritorijās. Konferenci apmeklēja Līvānu novada domes speciālisti: Marika Rudzīte, attīstības plānošanas daļas vadītāja, Inese Gavare, attīstības plānošanas galvenā speciāliste, Jānis Liepa, tehniskais eksperts. Pieredzes apmaiņas un mācību brauciens tika īstenots Līvānu novada domes ES Phare

CBC projekta «Ilgtspējīgu stratēģiju ieviešana Līvānu novada ekonomiskajā attīstībā — 1. fāze» ietvaros, un to finansiāli atbalstīja Eiropas Komisija.

Konferencē galvenais uzsvars tika likts uz pilsētu pārbūvi, piesārņoto teritoriju attīrīšanu un atjaunošanas stratēģijām, pēc iespējas paaugstinot vides ekoloģisko, ekonomisko un sociālo kvalitāti. Konferencē laikā tika izskatīti un analizēti Hamburgas (Vācijas), Lodzas (Polijas), Tartu (Igaunija) un Stokholmas (Zviedrijas)

pārstāvju sniegtie piemēri par pilsētu pārbūvi un atjaunošanu. Ļoti noderīgs un Latvijas situācijai atbilstošs bija Lodzas pilsētas piemērs, kur pamestās bijušo rūpnīcu ēkas tika pārbūvētas, atjaunotas, un pašreiz tajās atrodas tekstilrūpnīca, universitāte un vairākas rezidences. Militāro teritoriju piesārņojuma novēršana un teritoriju atbilstoša tālāk izmantošanas plānošana tika aplūkota no Tartu (Igaunija) pilsētas viedokļa. Minskas un Novgorodas (Krievija) pārstāvji iepazīstināja konfe-

rences dalībniekus ar savu pilsētu piemēriem par teritorijas piesārņojuma samazināšanu.

Konferences programmā bija iekļauts Hamburgas ostas apmeklējums, kur bija iespēja redzēt, kā praktiski norit piesārņotās augsnes attīrīšanas darbi. Pēc darbu pabeigšanas šajā teritorijā tiek plānots būvēt reprezentablas dzīvojamās ēkas ar skatu uz kanālu, kā arī kruīzu kuģu terminālu. Darbu izmaksas ir ļoti lielas. Šis piemērs lieliski parādīja, cik daudz mūsdienu paaudzei nākas maksāt

(burtiskā nozīmē!) par iepriekšējo paaudžu nepārdomātu darbību un negatīvu ietekmi uz savu apkārtni vidi. Liela mēroga piesārņojuma būtību, rašanās gaitu un rezultātus var attiecināt arī uz «mazu» piesārņojumu. Ir daudz veidu, kā mēs katrs varam ietekmēt savu dzīves veidu, lai nodrošinātu mūsu bērniem un mazbērniem iespēju dzīvot pilnvērtīgi.

G. Kraukle,
Līvānu novada domes
sabiedrisko attiecību
speciāliste

* Saulītes apligošana

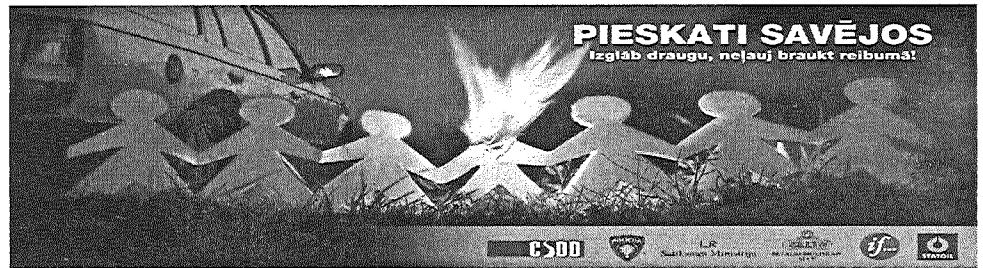
Tā sacīja, tā bij tiesa,
Īsa bija Jāņa nakts;
Vienā pusē timsa timsa,
Otrā zaļa gaisumiņa.

Rotājies tu, saulīt,
Tu rotāji, es rotāju:
Tu rotāji zelta rotas,
Es jauno arājiņu.

Jāņu rītu pirmie viesi
Gaisma ausa, saule lēca;
Labrītiņi, Dievs palīdz,
Tā pirmā valodiņa.

Kā tos Jāņus sagaidīja,
Kā tos Jāņus pavadīja?
Līgodami sagaidīja,
Līgodami pavadīja.

Valsts policijas galvenās kārtības policijas pārvaldes AICINĀJUMS Latvijas sabiedrībai

Šogad Jāņu dienas svinēšanai un atpūtai ir izbrīvēts vairāk dienu, nekā ierasts. Daudzi, izbraukuši svinēt otrdienas pēcpusdienā, atgriezīsies savās mājvietās tikai svētdien. Šie svētki mums aizvien ir nesuši ne tikai prieku un liksmību, bet diemžēl — arī zaudējumus...

No Jaungada līdz jūnija sākumam valstī tika izdarīti 24300 noziedzīgi nodarījumi, kas ir par 1216 vairāk, nekā iepriekšējā gadā. 70,4% no tiem bija noziedzīgi nodarījumi pret īpašumu. Šajā laikā notika 2411 zādzības no dzīvokļiem, kas ir par 65 vairāk; 1461 (par 276 vairāk) zādzības no tirdzniecības objektiem, iekļūstot telpā; 1643 (par 38 vairāk) zādzības no automašīnām un 1263 automašīnu zādzības. Policijai izdevās atklāt 41,6% no noziedzīgiem nodarījumiem, tas ir, noskaidrot vainīgās personas 10098 noziegumu izdarīšanā, vai par 18,3% vairāk nekā pērn.

No gada sākuma līdz jūnija sākumam valstī ir reģistrēti 19745 ceļu satiksmes negadījumi, kas ir par 2968 vairāk, nekā pagājušajā gadā šajā laikā posmā. Negadījumos ievainoti 2346 cilvēki, kas ir par 267 vairāk nekā pērn, dzīvību

zaudēja 178 jeb par 34 vairāk. Alkoholisko dzērienu iespaidā tika aizturēti 5661 autovadītājs, bet narkotisko vielu — jau 156. Diemžēl satiksmes negadījumos, nesasniedzot 18 gadu vecumu, cieta 340 bērni, bet bojā gāja 11. Starp cietušajiem bērniem kā pasažieri bija 113, gājēji — 181, 29 velosipēdu vadītāji.

Policija svētku dienās strādās pastiprinātā darba režīmā. Taču mēs, policisti, vienlaicīgi visus pasargāt nevarēsim. Bet civilizētā sabiedrībā, kādā mēs dzīvojam, lielāko daļu negadījumu varam nepieļaut kopīgiem spēkiem.

Policija svētku dienās strādās pastiprinātā darba režīmā. Taču mēs, policisti, vienlaicīgi visus pasargāt nevarēsim. Bet civilizētā sabiedrībā, kādā mēs dzīvojam, lielāko daļu negadījumu varam nepieļaut kopīgiem spēkiem.

Policija svētku dienās strādās pastiprinātā darba režīmā. Taču mēs, policisti, vienlaicīgi visus pasargāt nevarēsim. Bet civilizētā sabiedrībā, kādā mēs dzīvojam, lielāko daļu negadījumu varam nepieļaut kopīgiem spēkiem.

Izbrīvējiet nedaudz laiku un pacientieties ieklausīties ieteikumos:

MĀJOKĻA DROŠĪBA

✓ Izrādiet iniciatīvu — noskaidrojiet uzticamus kaimiņus, kuri šajās svētku dienās neizbrauks no dzīvesvietas, un vienojieties, lai tie pievērs vērību arī jūsu mājoklim (īpaši logiem), svešām personām un laušanai raksturīgām skaņām. Atgādiniet policijas tālruņa numurus (02, 112), jo mēs apņemas ierasties iespējami drīzāk. Atstājiet kaimiņiem savu tālruņa numuru.

✓ Aizejot no mājas, pārbaudiet, vai laicīgi izņemta korespondence, noslēgta gāzes padeve, atvienotas attiecīgās elektroierīces, labi aizvērti logi un visbeidzot, aizslēgtas durvis, kā arī pieslēgta signalizācija (ja tāda ir).

✓ Ja mājās paliks atbilstoša vecuma bērni, vēlreiz pārrunājiet ar viņiem vienkāršus drošības nosacījumus — turēt durvis aizslēgtas, neatvērt tās svešiniekiem, turēt atslēgas drošā vietā, kā uzvesties uz ielas un pagalmā, kā arī kam zvanīt briesmu gadījumā.

IEPIRKUMU VIETĀS

✓ Turiet drošībā maciņu, mājokļa un īpaši automašīnas atslēgas, jo drūzma, kas veidojas veikalos un tirgos, ir ļoti labvēlīga kabatas zagļu noziedzīgo nodomu īstenošanai.

PIROTEHNIKA

✓ Ja esat nolēmuši svētkos izmantot pirotehniskās ierīces, nekautrējieties un pārjautājiet pārdevējam lietošanas nosacījumus, kārtību un riskus. Neaizmirstiet un ievērojiet sacīto! Nedodiet pirotehniku bērniem!

CEĻĀ UN SATIKSMĒ

✓ Izbrauciet laicīgi! Rēķinieties ar sastrēgumiem uz ielām, jo ne tikai jūs, bet arī daudzi citi uz svinību vietu dosies ar automašīnu. Sastrēgumā iekavētais laiks padara cilvēkus nervozus, tādēļ neapzināti varat kļūt par agresīvu autovadītāju. Cenšoties panākt iekavēto, jūs apdraudēsiet sevi, apkārtējos un sabojāsit svētkus.

✓ Uzsāciet jaunu tradīciju! Neaizmirstiet piesprādzēties un nevediet pasažierus, kuri nav piesprādzējušies! Pat tad, ja brauksiet tikai nelielu attālumu. Mēs ticam, ka jūs esat veikls braucējs, taču visi tādi nav. Šis elementārs noteikumu prasības neievēroja gandrīz visi, kuri vairs nav starp mums, un liela daļa no viņiem nebija vainojama negadījumā.

✓ Atcerieties! Sen vairs nav «stilīgi» braukt iereibušam!

✓ Mēs apsolām pastiprināti kontrolēt transporta līdzekļu vadīšanu reibumā svētku dienās,

tādēļ lūdzam, esiet saprotoši — ja arī policisti jūs pārbaudīs vairākas reizes, tas tikai visu mūsu drošības labad.

✓ Ja jūtat sevī tieksmi braukt dzērumā, neceriet, ka šie svētki būs izņēmums! Uzticiet automašīnas atslēgas tuviniekiem, lai tās tiktu noglabātas drošā vietā.

✓ Izglābiet draugu, draudzeni, radu, paziņu. Neļaujiet braukt dzērumā...

✓ Jaunieši! Šis nav labākais laiks «zīmēties» draugu un draudzeņu priekšā ar mācēšanu iespiest pedāli grīdā. Nometiet apgriezīkus, nebojājiet nākotni. Nebrauciet mašīnā vairāk cilvēku, kā tas paredzēts.

✓ Bērni! Visi, kuriem līdz šim bija uzdevināti vai nopirkti atstārotāji, sāciet tos meklēt jau tagad! Svētku dienās piekariet atstārotāju pie sāna un ielieciet kabatā. Vakarā, kad sāks krēslot, izņemiet un ļaujiet tam brīvi virpuļot. Tā jūs padarīsiet redzamus šoferīšiem sevi un savus vecākus, kopā ejot uz mājām no svinību vietām.

SVINĪBU VIETĀS

✓ Esiet mīļi un draudzīgi!
✓ Esiet piesardzīgi ar uguni un ūdeni!

✓ Sargājiet savas mantas!
✓ Sargājiet savus nepilngadīgos bērnus! Neradiet brīvi pieejamu alkoholu un bīstamas vielas.

✓ Publiskajās svinību vietās iemāciet bērniem nebaidīties gadījumā, ja tie tomēr nomaldās, bet lūgt palīdzību policijai, apsardzei vai pasākuma organizētājiem.
✓ Vēlreiz — nebrauciet dzērumā!!!

*Visiem labi nolīgot,
īsto paparādes ziedu sameklēt un nevajadzīgi nesatīkties ar policiju jums vēl*

Aivars Grigulis,
Valsts policijas galvenās kārtības policijas pārvaldes priekšnieks

POLICIJAS ZIŅAS

Nelikumīgi cērt mežus un zog zāgbaļķus

14. jūnijā Preiļu rajona policijas pārvaldē saņemts Preiļu virsmežniecības atbildīgo amatpersonu iesniegums par to, ka Preiļu novada saimniecībā «Bārņi» veikta patvaļīga augošu koku cirte. Vainīgajai personai sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols.

Tajā pašā dienā konstatēts, ka Vārkavas pagastā 1939. gadā dzimušajai Teklai piederošajā mežā nelikumīgi izcirsti augoši koki. Noskaidrots, ka to darījis 1964. gadā dzimušais Andris. Īpašniecei nodarīti materiālie zaudējumi 291,99 latu apmērā.

15. jūnijā policijas pārvaldes dežūrdajā reģistrēts iesniegums par to, ka no kokmateriālu krātuves Rušonas pagastā nozagti 1965. gadā dzimušajam Jānim piederošie zāgbaļķi. Īpašniekam nodarīti ievērojami materiālie zaudējumi, kas tiek lēsti 1400 latu apmērā.

Pie Preiļu tirgus nelikumīgi pārdod spirtu un cigaretes

15. jūnijā policijas darbinieki noskaidroja, ka Preiļu tirgum piegulošajā teritorijā 1958. gadā dzimušais Sergejs veica nelikumīgu tirdzniecību ar cigaretēm un spirtu. Par to viņam sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols.

● 15. jūnijā, krimināllietas ietvaros veicot kratīšanu kādās mājās Riebiņu pagastā, Preiļu rajona policijas pārvaldes darbinieki izņēma 96,5 litrus alkoholisko dzērienu un 4480 paciņas cigarešu. Šīs preces tiks realizētas likumā noteiktajā kārtībā. Preiļu rajona policijas pārvaldes foto.

Uzlauzts un apzagts pagrabs

15. jūnijā, noraujot piekaramo atslēgu, garnadži iekļuvuši 1972. gadā dzimušajam Edgaram piederošajā pagrabā un nozaguši dažādas mantas. Policija meklē vainīgos.

Riebiņos tirgo grādīgo dziru

17. jūnijā policijas darbinieki sastādījuši administratīvā pārkāpuma protokolu 1942. gadā dzimušajai Riebiņu pagasta iedzīvotājai Zentai. Noskaidrots, ka viņa nelikumīgi tirgojusi alkoholiskos dzērienus.

Virietis guvis galvas traumu

18. jūnijā Līvānos pie dzelzceļa tilta atrasts 1975. gadā dzimušais Juris, kurš bija guvis galvas traumu. Virieti medicīniskās palīdzības sniegšanai nogādāja uz Jēkabpils slimnīcu. Policija noskaidro apstākļus, kādos cietušais guvis savainojumus.

Ar akmeņiem apmētāja lokomotīvi

18. jūnijā trīs jaunieši Līvānos ar akmeņiem apmētāja lokomotīvi. Viņi nepakļāvās arī policijas darbiniekiem, kad tie huliģānus centās aizturēt. Noskaidrots, ka jaunieši pārkāpuma brīdī bijuši alkohola reibumā.

Preiļu rajona policijas pārvaldes informācija

Policija lūdz palīdzību

Preiļu rajona policijas pārvaldes kriminālpolicija meklē bezvēsts prombūtnē esošo, 1983. gada 16. oktobrī dzimušo **Gati Karpovu**. Šī gada 6. maijā Gatis izgāja no savām mājām Preiļu rajona Jersikas pagastā un līdz šim nav atgriezies. Nav zināma arī viņa atrašanās vieta.

Ja jūsu rīcībā ir kādas ziņas par Gata Karpova iespējamo atrašanās vietu, zvaniet uz Preiļu rajona policijas pārvaldi pa tālruniem 53-02800 vai 53-02802, vai griezties tuvākajā policijas daļā.

Preiļu rajona policijas pārvaldes kriminālpolicija meklē 1979. gadā dzimušo **Jevgeņiju Zahareviču**, kurš ir izdarījis noziedzīgu nodarījumu un pašlaik izvairās no pirmstiesas izmeklēšanas. Jevgeņija Zahareviča pazīmes: augums 172 centimetri, mati īsi, tumši, acis brūnas.

Īpašas pazīmes: rēta deniņu labajā pusē un vēl viena rēta uz apakšlūpas. Lūgums visiem, kuru rīcībā ir informācija par J. Zahareviča iespējamo atrašanās vietu, ziņot par to Preiļu rajona policijas pārvaldei pa tālruniem 53-02800 vai 53-02802.

Kā esat iecerējuši svinēt Jāņus?

Ineta Vucāne ar meitu Anastasiju, Preiļu iedzīvotājas:

— Svinēsim pie ugunsкура. Noteikti brauksim uz laukiem, kurināsim ugunsкуру, dzersim mājas alu, ēdīsim sieru. Ievērosim Jāņu tradīcijas, dziedāsim ligo dziesmas. Šādu tradicionālu ligošanu cenšos iemācīt arī saviem bērniem.

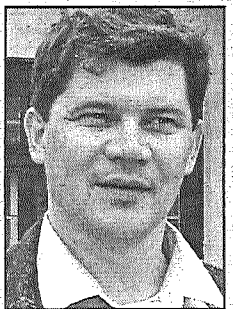
Jurijs Mihailovs, abiturients no Preiļiem:

— Domāju svinēt mājās, ar draugiem. Visas svinības būs Preiļu robežās. Droši vien iesim uz parku, kaut kā izklaidēsimies. Dzersim alu un ēdīsim sieru, kā tas ir Jāņos pieņemts, ēdīsim arī šašlikus. Papardes ziedu vienreiz mēģināju meklēt, bet man nekas neizdevās, tāpēc šogad to vairs nemeklēšu.

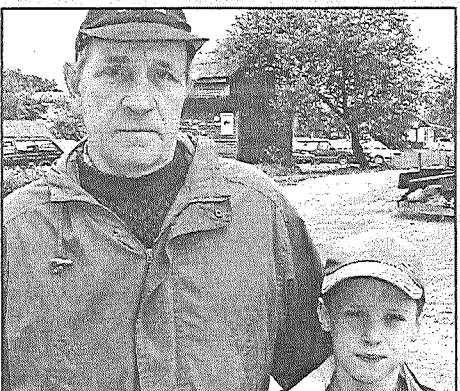
Ļubova Kirsanova, ārste no Preiļiem:

— Ligo svētkos brauksim uz laukiem, kurināsim ugunsкуру, cepsim šašlikus un dziedāsim Jāņu dziesmas. Mums būs ļoti feina svinēšana. Šogad mēģināsim ievērot galvenās Jāņu tradīcijas. Dažus gadus Jāņos ir bijis jāstrādā, tāpēc īsta svinēšana nav sanākusi.

Valdis Katkevičs, ārsts no Preiļiem:

— Jāņus sākšu svinēt Preiļu parka estrādē, jo man tur jāuzstājas kopā ar deju kolektīvu. Pēc tam ar ģimeni brauksim uz laukiem, uz savu pirtīņu. Ligo vakarā nomazgāsimies. Jāņos gan dzeram alu un ēdam sieru, gan arī lasām jāņuzāles un sagaidām saullēktu. Šīs tradīcijas ir obligāti jāievēro, jo: «Kas gulēja Jāņu nakti, tas gul visu vasariņu!»

Eduards Mocāns ar mazdēlu Gunti:

— Jāņus svinēsim kā parasti. Dziedāsim ligo dziesmas, iedzersim alu, ēdīsim Jāņu sieru, kā arī piekopsim citas tradīcijas, kas saistās ar Ligo svētkiem. Jāņus noteikti svinēsim laukos.

J. Micāns

Foto: M. Rukosujevs

SLUDINĀJUMI, REKLĀMAS, LĪDZJŪTĪBAS

Uzņēmēj, 31. decembris nav aiz kalniem!

Palīdzība reģistrācijai KOMERCREĢISTRĀ.

Tāl. 5307056; 6162288.

Firma meklē izremontētas **NOMAS TELPAS VEIKALAM** Preiļu un Līvānu centrā. Vēlams pirmais stāvs, platība 60-80 m². Tāl. 9505289 darba laikā.

PĒRKU AVIŽU KIOSKU VAI CITU LĪDZĪGU BŪVI kādā Latvijas pilsētā. Tāl. 9293940, 9135321.

Atbilstoši MK noteikumiem nr. 34 (13.01.04.) uzsākta detālo plānojumu izstrāde Aglonas pagastā Cirišu dabas parka teritorijā:

1. Aglonas vidusskolas nekustamajam īpašumam (kad. nr. 7642-004-0436) dabas parka teritorijā izvietotajā daļā. Pamatojums — pagasta padomes lēmums nr. 14.4 (17.05.04.). Mērķis — izplānot zemes gabalu brīvdabas estrādes, ūdenstorna, sporta zāles, katlu mājas apbūvei.
2. Nekustamajam īpašumam ar kad. nr. 76420040192, kopīpašumam «Pussala». Pamatojums — pagasta padomes lēmums nr. 17.2. (10.06.04.). Mērķis — izplānot zemesgabalu atpūtas un tūrisma ēku apbūvei.
3. Nekustamajam īpašumam ar kad. nr. 76420040596 «Ozolājs». Pamatojums — pagasta padomes lēmums nr. 17.2. (10.06.04.). Mērķis — izplānot zemesgabalu dzīvojamās ēkas apbūvei.

Visiem interesentiem savus priekšlikumus sabiedriskās apspriešanas pirmajā posmā no 28.06.04. — 14.07.04. rakstiski adresēt Aglonas pagasta būvvaldei, Somersētas ielā 34, Preiļu rajons, LV-5304, norādot vārdu, uzvārdu, personas kodu un pastāvīgo adresi, bet juridiskām personām — nosaukumu, adresi, reģistrācijas numuru. Iepazīties ar spēkā esošo teritorijas plānojumu var Aglonas pagasta padomes telpās sabiedriskās apspriešanas laikā no 9.00-17.00. Atbildīgā amatpersona — Aglonas pagasta attīstības plānotāja Ineta Valaine.

Preiļu lauksaimniecības konsultāciju birojs **IZSLUDINA KONKURSU UZ EKONOMISTA VIETU.** Prasības: augstākā vai nepabeigta augstākā izglītība, svešvalodu zināšanas, autovadītāja apliecība. **CV iesniegt līdz 29.06.2004.** Preiļu LKB Raiņa bulv. 21b, Preiļi. Tāl./fakss 5381263.

26. un 30. jūnijā pārdos šķirotus dējējvistu un broilercāļus, jaunputus (2,5-4 mēn), dējējvistas, Pekinas pīlētus, pelēkos zoslēnus, baltos platkrūšu ūturus uz pasūņuma, barību. Maīna gailus pret vistām. Gailiņos 7.20, Riebiņos 7.35, Preiļos 7.50, Pieniņos 8.20, Stabulniekos 8.35, Galēnos 8.50, Polkoronā 9.05, Smelteros 9.15, L. Anspokos 9.25, Priekujos 9.35, Rudzātos 9.50, Steķos 10.05, Turkos 10.15, Zundānos 10.25, Jaunsilavās 10.35, Līvānos 10.50, Rožupē 11.25, Vanagos 11.35, Sutros 11.55, Ančīnos 12.10, Vārkavā 12.25, Pilišķās 12.40, Upmalā 12.55, Rimicānos 13.10, Aredolē 13.25, Pelēcos 13.40, Ārdavā 13.55, Aglonā 14.10, Jaunaglonā 14.25, Aglonas st. 14.40, Aizkalnē 14.55, Raudaukā 15.05. Tāl. 5321270, 6373382.

Dagdas arodvidusskola 2004./2005. mācību gadā uzņem izglītojamās sekojošās izglītības programmās:

Ar pabeigtu pamatizglītību:

Izglītības programmas nosaukums	Kvalifikācija	Māc. ilgums
Ēdināšanas serviss	Pavārs	3 gadi
Apdares darbi	Apdares darbu strādnieks	3 gadi
Autotransports	Automehānika palīgs	3 gadi
Galdniecības izstrādājumi	Galdnieks	3 gadi

Ar nepabeigtu pamatizglītību (8 klases):

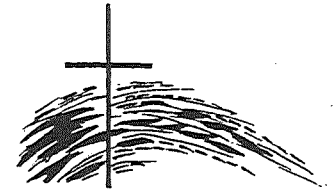
Izglītības programmas nosaukums	Kvalifikācija	Māc. ilgums
Ēdināšanas serviss	Pavāra palīgs	2 gadi
Metālapstrāde	Montāžas darbu atslēdznieks	2 gadi

Mācības notiek latviešu, krievu valodā un bilingvāli. Skolā darbojas vakara vidusskola. 3-gadīgo grupu izglītojamie 2. un 3. kursa laikā, apmeklējot vakara vidusskolu, iegūst pilnu vidējo izglītību. Visiem izglītojamajiem ir pieejama dienesta viesnīca, ēdnīca. Skolas adrese: Brīvības ielā 3, Dagdā, Krāslavas rajons, LV-5674. Tāl. 5681159, fakss 5681158, e-pasts: davs@apollo.lv <http://dagda.zm.gov.lv>

SIA «AIBI» pērk zirgus, liellopus, jaunlopus, aitas. +12%, +18%. Tāl. 48-71185, 48-71804, 9478728, 9445135.

SIA «Ranko» iepērk mājlopus dzīvsvārā. Samaksa tūlītēja. Tāl. 42807, 9161121.

PIEDĀVĀ DARBU apdares darbu strādniekiem būvniecībā. Tāl. 9420160.

Apklusā vēji, satumsa saule, Norima labā, darbīgā sirds. Līvānu novada dome izsaka visdziļāko līdzjūtību tuviniekiem, līdzgaitniekiem un draudzes locekļiem, Līvānu svētā Miķeļa Erceņģeļa Romas katoļu draudzes priesteri Juljanu ZAČESTU mūžībā aizvadot.

Guli, mana māmuliņe, Viegļu smilšu kalniņā. Tu miedzīņu negulēji, Mani mazu auklējama. Skumstam kopā ar Līvu, no māmiņas Sandras VUCINAS atvadoties. Līvānu 1. vidusskolas 3.c klase un audzinātāji

Tepat taču vēl tikko-bija. Te plūda tas dzīvais strauts. Patiesa līdzjūtība ģimenei, Sandru VUCINU pāragri zemes klēpi guldot. Rajona bioloģijas skolotāji

Nav tādu vārdu, ar ko izsmelt bēdas No sirdīm, kuras sāpēm pielīkušas. Izsakām visdziļāko līdzjūtību piederīgajiem, Sandru VUCINU pāragri zaudējot. Līvānu novada dome

Sēro ziedi, vēji raud, dzīve pārtrūkusi, Debesis un zeme raud klusi, klusi... Dalāmieš sājpu smeldzē ar Sandras VUCINAS tuviniekiem, Rīgas Pedagoģijas un izglītības augstskolas Jēkabpils filiāle

...Mātes aiziešanu nevar aptvert — Tā sāksies vēlāk — Kad durvis atvērsies un iekšā tukšums, Un pavards auksts, un neklāts pusdiengalds. Izsakām dziļu līdzjūtību Lilitai Luriņai, MĀMIŅU smiltājā izvadot. Preiļu slimnīcas kolektīvs

Tu katram viena, tikai viena, Kurai kā pie saules bērni turas klāt. Tāpēc ir tik grūti, skujām birstot, Uz mūsu zemei tevi atdot, māt! Skumju brīdī esam kopā ar Lilitu Luriņu, MĀMUĻU zemes klēpi guldot. Preiļu slimnīcas laboratorijas kolektīvs

«NOVADNIEKA» KALENDĀRS

Līvānu novada kultūras centrs

◆ 22. jūnijā pulksten 20.00 Rožupes estrādē Jāņu ieligošanas koncerts un balle kopā ar grupu «Kamēr vecie gul».
◆ 23. jūnijā pulksten 22.00 pie Dubnas Domes ielā Ligo vakars kopā ar grupu

«Kreiburgas ziķeri».

◆ 23. jūnijā pulksten 22.00 Turku pagastā Gedušu pilskalnā Ligo vakars.

Saunas tautas nams

◆ 26. jūnijā pulksten 21.00 koncerts «Jāņu dienu pavadot, Pēterdienu sagaidot». Pulksten 22.00 ugunsкура iedeg-

šana pie pagasta padomes ēkas. Pulksten 23.00 balle. Spēlēs Aija un Kristīne.

Stabulnieku kultūras nams

◆ 26. jūnijā pulksten 22.00 nakts balle kopā ar grupu «Kreisā skrūve».